

METRUM

SIA „METRUM”

Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Tālr. 80008100, metrum@metrum.lv

www.metrum.lv

STRATĒĢISKAIS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS DETĀLPLĀNOJUMAM TERITORIJAI CUKURA IELĀ 2, JELGAVĀ

VIDES PĀRSKATS

Izstrādātājs: SIA „METRUM”

Projekta vadītājs: Māra Kalvāne

Vides pārskata izstrādātājs: Inga Gavēna

Apzīmējumi

Detālplānojums – Detālplānojums nekustamajam īpašumam Jelgavā, Cukura ielā 2 (kadastra Nr. 0900 014 0182)

LVĢMC - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

RVP – reģionālā vides pārvalde

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

TIAN – teritorija apbūves un izmantošanas noteikumi

VAN – vispārīgie apbūves noteikumi atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides pārskats – stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VVD – Valsts vides dienests

Saturs

1. Ievads	4
2. Detālplānojuma pamatnostādnes	5
2.1. Detālplānojuma izstrādes mērķis	5
2.2. Detālplānojuma saturs	6
3. Detālplānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	9
3.1. Jelgavas valstspilsētas plānošanas dokumenti	9
3.2. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi	10
4. Vides pārskata izstrāde	18
4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi	18
4.2. SIVN process un metodoloģija	18
4.3. Vides pārskats	20
4.4. Sabiedrības līdzdalība	21
5. Situācijas analīze	23
5.1. Detālplānojuma teritorijas īss raksturojums	23
5.2. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums	26
5.3. Detālplānojuma teritorijas vides stāvokļa raksturojums	27
6. Alternatīvie risinājumi	32
7. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	35
8. Prognozējamās ietekmes uz vidi detālplānojuma īstenošanas procesā	36
9. Plānotie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai	37
10. Kompensēšanas pasākumi	40
11. Iespējamās pārrobežu ietekmes izvērtējums	40
12. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšana	40
13. Izmantotās literatūras saraksts	43
Pielikumi	45

1. Ievads

Šis Vides pārskats ir sagatavots nekustamajam īpašumam Jelgavā, Cukura ielā 2 (kadastra Nr. 0900 014 0182, platība – 35 610 m², turpmāk – Detālplānojuma teritorija). Detālplānojuma izstrāde uzsākta, pamatojoties uz nekustamā īpašuma īpašnieka iesniegumu un saskaņā ar Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas 2021. gada 15. janvāra lēmumu Nr. 2-26.3/10432 „Detālplānojuma izstrādes uzsākšana teritorijai Cukura ielā 2, Jelgavā”.

Detālplānojuma izstrādes mērķis: Detālplānojuma izstrāde teritorijai Cukura ielā 2, Jelgavā tiek veikta, lai pamatotu attīstības priekšlikumu un detalizētu Publiskās apbūves teritoriju P, P1, P2 un P4 atļauto izmantošanu un apbūves parametrus atbilstoši iecerētajai teritorijas izmantošanai un noteikt atbilstošus transporta, inženiertehniskās apgādes, publiskās ārtelpas risinājumus un aizsargjoslas.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2021. gada 15. marta Lēmumu Nr. 4-02/20 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt Detālplānojuma iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai, ja negatīvās ietekmes tiek konstatētas. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja eksperte Inga Gavena.

2. Detālplānojuma pamatnostādnes

2.1. Detālplānojuma izstrādes mērķis

Detālplānojuma izstrāde teritorijai Cukura ielā 2, Jelgavā tiek veikta, lai pamatotu attīstības priekšlikumu, detalizējot Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumā 2009.-2021. gadam (ar grozījumiem, kas apstiprināti ar Jelgavas pilsētas domes 2017. gada 23. novembra saistošajiem noteikumiem Nr. 17-23 „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu un grafiskās daļas apstiprināšana”) (turpmāk – Jelgavas pilsētas teritorijas plānojums) un lokālplānojumā teritorijai Cukura ielā 2B, Cukura ielā 2, Cukura ielā 2A, Cukura ielā 4 un Krasta ielā 1, Jelgavā (apstiprināts ar Jelgavas pilsētas pašvaldības 2014. gada 24. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 14-17 „Teritoriju Cukura ielā 2B, Cukura ielā 2, Cukura ielā 2A, Cukura ielā 4 un Krasta ielā 1, Jelgavā izmantošanas un apbūves noteikumi un funkcionālais zonējums”) (turpmāk – Lokālplānojums) noteiktās prasības un paredzot atbilstošus transporta, inženiertehniskās apgādes un labiekārtojuma risinājumus.

Detālplānojuma izstrādes robeža atbilst zemes vienībai Cukura ielā 2, Jelgavā, ar kadastra apzīmējumu 0900 014 0311.

1. attēls. Detālplānojuma teritorijas novietojums Jelgavā un tās robeža

Detālplānojuma izstrādes uzdevumi noteikti Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas 15.01.2021. lēmumā Nr.2-26.3/10432, Lēmuma 1. pielikumā, Darba uzdevumā detālplānojuma izstrādei teritorijai Cukura ielā 2, Jelgavā (kadastra Nr. 0900 014 0182, platība 35610 m²).

- (1) izstrādāt detalizētus teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, nosakot apbūves parametrus, telpu funkcijas un noteikumus objekta arhitektoniskajam risinājumam atbilstoši teritorijas nozīmīgajam pilsētvides novietojumam, vides pieejamības, publiskās ārtelpas un inženiertehniskā nodrošinājuma nosacījumus;

- (2) noteikt būvlaides, jaunbūvējamo objektu, inženiertīklu, publiskās ārtelpas izvietojumu, attālumus un ieteicamās izmantošanas zonas starp plānoto objektu un Lielupi;
- (3) plānotajam attīstības priekšlikumam kopumā veikt vizuālās ietekmes analīzi un novērtējumu, tai skaitā no skatu punktiem (orientējoši norādīti attēlā, skatīt nodaļu 4.3. vizuālās ietekmes analīze) Lielupes labā krastā, no Lielupes kreisā krasta promenādes, no tilta pār Lielupi, Rīgas ielas un Cukura ielas krustojuma tuvumā, un Cukura un Veco Strēlnieku ielas krustojuma tuvumā;
- (4) sadarbībā ar pašvaldību un zemes vienību Peldu ielā 3 un Peldu ielā 8, Jelgavā īpašniekiem dot priekšlikumu Lielupes kreisā krasta promenādei piegulošās teritorijas kompleksai attīstības vīzijai;
- (5) noteikt prasības objekta vizuālajam un arhitektoniskajam risinājumam, ievērojot Lielupes krasta ainaviskās zonas izvērtējumu;
- (6) izstrādāt perspektīvo transporta organizāciju, ja nepieciešams, izvērtējot transporta plūsmas intensitāti un kustības attīstību teritorijā starp Lielupes tiltu, Kalnciema ceļu, Brīvības bulvāri, Cukura ielu, un autonovietņu risinājumus, izvietojumu un labiekārtošanas priekšlikumu, norādot plānotos pieslēgumus pilsētas ielām un transporta (norādot transporta veidus, piemēram, apkalpes, piegādes, klientu) kustību. Veikt plānotās apbūves īstenošanas rezultātā paredzamās transporta plūsmas un noslogojuma analīzi un izvērtēt piegādes transporta piebraukšanu un ietekmi uz apkārtējo apbūvi;
- (7) izstrādāt gājēju plūsmu organizācijas risinājumus un definēt prasības gājēju celiņu un velosipēdu novietņu izvietojumam un izveidei;
- (8) izvērtēt attīstības priekšlikuma iespējamās ietekmes uz apkārtējās apbūves insolāciju, trokšņa un gaisa piesārņojuma līmeņa pieaugumu un paredzēt atbilstošus risinājumus negatīvo ietekmju samazināšanai;
- (9) izvērtēt teritorijā augošos kokus un noteikt prasības vērtīgo koku saglabāšanai un aizsardzībai būvniecības laikā. Dot priekšlikumus un nosacījumus apstādījumu veidošanas zonām, paaugstinot teritorijas ainavisko vērtību. Noteikt apstādījumu teritorijas, definēt prasības apstādījumu ierīkošanai;
- (10) noteikt esošās visa veida aizsargjoslas saskaņā ar normatīvo aktu prasībām;
- (11) detālplānojuma projektu iesniegt kopā ar administratīvā līguma projektu par detālplānojuma īstenošanas kārtību;
- (12) pirms redakcijas izstrādes uzsākšanas saņemt no Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanas nepieciešamību detālplānojuma teritorijā.

2.2. Detālplānojuma saturs

Detālplānojums ietver šādas sadaļas:

- Paskaidrojuma raksts ar pielikumiem;
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
- Grafiskā daļa.

Paskaidrojuma raksts ietver šādas sadaļas:

Ievads

1. Detālplānojuma mērķis un uzdevumi;
2. Teritorijas pašreizējās izmantošanas apraksts;
3. Teritorijas attīstības nosacījumi atbilstoši Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumam;
4. Detālplānojuma risinājumu apraksts, pamatojums un vizuālās ietekmes analīze;
5. Risinājumu ietekmes izvērtējums uz blakus esošajām teritorijām;
6. Detālplānojuma īstenošanas kārtība un laika grafiks.

Pielikumos:

1. Esošās ainavas fotofiksācija;
2. Prognozējamo ainavas izmaiņu vizualizācija.

Paskaidrojuma rakstā ietvertas rekomendācijas Lielupes kreisā krasta promenādei piegulošās teritorijas attīstībai. Taču rekomendācijām nav saistošs statuss, tās nav ietvertas TIAN.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN), definē, ka šie teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi darbojas kā Jelgavas pilsētas domes 23.11.2017. Saistošo noteikumu Nr. 17-23 "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu un grafiskās daļas apstiprināšana" (turpmāk – Jelgavas pilsētas apbūves noteikumi) un spēkā esošā lokālplānojuma Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumu 2009.-2021. gadam, Jelgavas pilsētas pašvaldības 2014. gada 24. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 14-17 „Teritoriju Cukura ielā 2B, Cukura ielā 2, Cukura ielā 2A, Cukura ielā 4 un Krasta ielā 1, Jelgavā izmantošanas un apbūves noteikumi un funkcionālais zonējums” detalizācija teritorijai Jelgavā, Cukura ielā 2 (kadastra apzīmējums 0900 014 0311).

Visai Detālplānojuma teritorijai TIAN nosaka prasības:

- Inženiertehniskā teritorijas sagatavošana;
- Prasības inženiertehniskajam nodrošinājumam;
- Aizsardzība pret troksni;
- Piekļūšanas noteikumi;
- Prasības transportlīdzekļu novietņu skaitam un izvietojumam;
- Prasības teritorijas labiekārtojumam, apstādījumiem un atsevišķi augošiem kokiem;
- Prasības plānotās apbūves projektēšanai;
- Aizsargjoslas un citi izmantošanas aprobežojumi;
- Prasības vides pieejamībai.

Atsevišķu teritoriju plānotā (atļautā) izmantošana noteikta saskaņā ar detālplānojuma grafiskās daļas plānu „Teritorijas plānotā izmantošana”.

Publiskās apbūves teritorija (P) ir funkcionālā apakšzona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Atļautā apbūve: tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve(12002): apbūve, ko veido veikali, aptiekas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sezonas rakstura tirdzniecības un pakalpojumu objekti, sezonas restorāni, bāri, kafejnīcas; kultūras iestāžu apbūve (12004): labiekārtota publiskā ārtelpa (24001): izmantošanas veidam atbilstoši apstādījumi un labiekārtojuma infrastruktūra, vasaras kafejnīcas un vaļējas terases, ar vai bez jumta. TIAN ir noteikts, ka: Maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi. Maksimālais apbūves augstums - 12 metri. Maksimālais labiekārtojuma elementa vai īslaicīgas lietošanas būves augstums – 3,5 metri. Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 30%; Maksimālais apbūves blīvums – 40%; Tāpat definēts, ka teritoriju nav atļauts iežogot, tai jābūt publiski brīvi pieejamai. Noteikts, ka dominējošie stādījumi veidi – zemi krūmi, ziemcietes un graudzāles, tostarp, konteinerstādījumi.

Publiskās apbūves teritorija (P1) ir funkcionālā apakšzona, ko nosaka, lai saglabātu un attīstītu pilsētas pakalpojumu centram nozīmīgu publiskās ārtelpas daļu un saglabātu ainaviski un pilsētībūvnieciski nozīmīgo skatu – Jelgavas centra panorāmu, pārvietojoties pa Rīgas ielu centra virzienā. Publiskās apbūves teritorijā (P1), atļautā apbūve: labiekārtota publiskā ārtelpa (24001): izmantošanas veidam atbilstoši apstādījumi un labiekārtojuma infrastruktūra, vasaras kafejnīcas un vaļējas terases bez jumta. Maksimālais labiekārtojuma elementa vai īslaicīgas lietošanas būves augstums – 3,5 metri. Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 80%. Teritoriju nav atļauts iežogot, tai jābūt publiski brīvi pieejamai. Dominējošie stādījumi veidi – zemi krūmi, ziemcietes un graudzāles, tostarp, konteinerstādījumi.

Publiskās apbūves teritorija (P2) ir funkcionālā apakšzona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Atļautā apbūve: tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (12002): apbūve, ko veido veikali, aptiekas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti, restorāni, bāri, kafejnīcas; biroju ēku apbūve (12001): uzņēmumu, organizāciju un citu iestāžu biroji; labiekārtota publiskā ārtelpa (24001): izmantošanas veidam atbilstoši apstādījumi un labiekārtojuma infrastruktūra. Maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi. Maksimālais apbūves augstums - 12 metri, bet arhitektonisks akcents pieļaujams līdz 15 m augstumam. Maksimālais apbūves blīvums – 50%. Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs (pašvaldības noteiktais) – 30%.

Publiskās apbūves teritorija (P4d) ir funkcionālā apakšzona, ko nosaka, lai saglabātu un attīstītu pilsētas pakalpojumu centram nozīmīgu publiskās ārtelpas daļu un saglabātu ainaviski un pilsētībūvnieciski nozīmīgo skatu – Jelgavas centra panorāmu, pārvietojoties pa Rīgas ielu centra virzienā.

Apbūve šajā zonā nav atļauta, atļauts veidot labiekārtotu publisko ārtelpu (24001): publiski pieejamas teritorijas, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru. Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 100%. Teritoriju nav atļauts iežogot, tai jābūt publiski brīvi pieejamai. Aizliegta autostāvvietu izvietošana. Dominējošie stādījumi veidi – zemi krūmi, ziemcietes un graudzāles, tostarp, konteinerstādījumi. Apstādījumi (ņemot vērā pieauguša stāda augstumu) nedrīkst aizsegst skatu uz Jelgavas centra panorāmu, pārvietojoties pa Rīgas ielu centra virzienā.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR) ir teritorija, kur atļautā izmantošana ir šādu būvju būvniecība un izmantošana: Transporta lineārā infrastruktūra (14002); gājēju un velosipēdistu ceļš; Labiekārtota publiskā ārtelpa (24001); publiski pieejamas teritorijas, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru. TIAN noteikts, ka ielu un laukumu brauktuvēm, autostāvvietām un ietvēm jābūt ar cietu segumu, kas jāizbūvē pēc visu nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūves ielas vai laukuma robežās.

TIAN definē, ka Detālplānojums īstenojams pa kārtām. Detālplānojuma īstenošanai projektējamo ēku vai būvju izbūvi atļauts sadalīt atsevišķās būves kārtās, ņemot vērā teritorijas nodrošinājumu ar inženiertehnisko apgādi vai citus tehniska vai ekonomiska rakstura iemeslus.

Detālplānojuma īstenošana un būvniecības process

- Detālplānojums īstenojams pa kārtām. Detālplānojuma īstenošanai projektējamo ēku vai būvju izbūvi atļauts sadalīt atsevišķās būves kārtās, ņemot vērā teritorijas nodrošinājumu ar inženiertehnisko apgādi vai citus tehniska vai ekonomiska rakstura iemeslus.
- 72. Detālplānojuma teritorijā jāveic teritorijas inženiertehniskā sagatavošana saskaņā ar šo nosacījumu 2.1. apakšnodaļā noteikto. Inženiertīklu izbūves secība jāprecizē būvprojektēšanas laikā, ar katru inženiertīklu turētāju atsevišķi.
- 73. Pirms ēkas vai būves nodošanas ekspluatācijā jāizbūvē ēkas ekspluatācijai nepieciešamie inženiertīkli un komunikācijas un jāizbūvē piebraukšanai nepieciešamie pievedceļi un autostāvvietas, kā arī jāveic teritorijas labiekārtošanas darbi.
- 74. Detālplānojuma īstenošana jāveic saskaņā ar administratīvo līgumu, kas tiek noslēgts starp Jelgavas pilsētas pašvaldību un detālplānojuma izstrādes ierosinātāju pēc detālplānojuma apstiprināšanas un spēkā stāšanās.

3. Detālplānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

3.1. Jelgavas valstspilsētas plānošanas dokumenti

Jelgavas pilsētas teritorijas plānojums 2009.-2021.gadam ar grozījumiem (turpmāk – Jelgavas pilsētas TP 2009-2021.).

Detālplānojuma teritorija atrodas Publiskās apbūves teritorijā P un publiskās apbūves teritorijā ar indeksiem P1, P2 un P4. Saskaņā ar Jelgavas pilsētas TP 2009.-2021. teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem Publiskās apbūves teritorija ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietošānu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Kā galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir noteikti biroju ēku apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa u.c. publisko objektu apbūve. Šajā teritorijā ir noteikts viens papildizmantošanas veids: daudzdzīvokļu māju apbūve. Apbūves augstums noteikts līdz 20 m, maksimālais apbūves blīvums 50%, stāvu skaits 5 un brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 30%. Būvlaide noteikta 6 m. Jaunu publisku ēku apbūve šajā teritorijā veicama pēc individuāli izstrādātiem būvprojektiem, respektējot apkārtējās vides un pilsētībūvnieciskās struktūras īpatnības. Kā arī pirms būvatļaujas izsniegšanas publiskas ēkas būvniecībai Būvvalde var pieprasīt veikt būvniecības ieceres publisko apspriešanu.

Publiskās apbūves teritorija (P1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietošānu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Teritorijas galvenais izmantošanas veids: labiekārtota publiskā ārtelpa. Apakšzonā P1 ir aizliegts izvietot jebkādas ēkas, izņemot labiekārtojuma elementus un autostāvlaukumu infrastruktūras elementus.

2.attēls. Fragments no “Jelgavas pilsētas teritorijas plānojuma 2009-2021 gadam grozījumi. Funkcionālais zonējums”. (Karte. Avots: www.jelgava.lv un shēma SIA “METRUM”.)

Publiskās apbūves teritorijas (P2) galvenie izmantošanas veidi ir tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu izbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve un labiekārtota publiskā ārtelpa. Apbūves augstums noteikts 15 m un apbūves stāvu skaits 3. Maksimālais apbūves blīvums 50% un brīvās zaļās teritorijas rādītājs noteikts 30%. Teritorijā ir atļauta arī atsevišķu iekārtotu atklātu autostāvvietu izvietošana.

Publiskās apbūves teritorijas (P4) galvenais izmantošanas veids ir labiekārtota publiskā ārtelpa. Apakšzonā aizliegts izvietot jebkādas ēkas un būves, izņemot labiekārtojuma un infrastruktūras elementus (gājēju un veloceliņus, inženierkomunikācijas, mazās arhitektūras formas u.tml.). To aizliegts nožogot, tai ir jābūt publiski pieejamai.

Detālplānojuma risinājumi skar tikai konkrētā detālplānojuma teritoriju un neietekmē pārējo teritorijas plānojumu, teritorijas zonējumu vai tās apbūves un izmantošanas prasības vai aprobežojumus.

Uz Detālplānojuma teritoriju attiecināmas visas citas Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumā noteiktās prasības un nosacījumi, kuri netiek detalizēti šajā Detālplānojumā.

“Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās”. Tematiskais plānojums izstrādāts ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstītu projekta “Tematiskā plānojuma “Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās” izstrāde” ietvaros (Projekta Nr. 1-08/43/2018. projekta īstenotājs: Jelgavas pilsētas dome). Tematiskais plānojums ir apstiprināts ar Jelgavas pilsētas domes 2019. gada 28. novembra lēmumu Nr. 14/7 “Tematiskā plānojuma “Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās” apstiprināšana. Saskaņā ar tematisko plānojumu “Publisko ūdeņu teritorijas izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās” kartē Nr. 8, daļa detālplānojuma teritorijas noteikta kā attīstāmā krastmalas un ūdens telpa.

3.2. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Šajā nodaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes var būt saistoši Lokālplānojuma izstrādē.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības (ES) Direktīvās.

Bernes konvencija (1979), Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu „Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (1996). Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Šādas sugas un dzīvotnes Latvijā noteiktas par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. To aizsardzībai Latvijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Detālplānojuma un tam piegulošajās teritorijās tādas nav izveidotas. Detālplānojuma teritorijā nav konstatētas sugas vai dzīvotnes, kas ietvertas aizsargājamo sugu vai biotopu sarakstā. Plānošanas dokumentā netiek ietvertas nostādnes, kuru īstenošana varētu radīt tiešus draudus īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu eksistencei piegulošajās teritorijās.

Orhūsas konvencija Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu „Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” (2002). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Konvencijas prasību ievērošana tiek nodrošināta veicot

sabiedrības informēšanu par plāniem un projektiem, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā nodrošina dažādu plānu un projektu sabiedriskās apspriešanas, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības apstrīdēt valsts institūciju lēmumus. Izstrādājot Detālplānojumu, tiek pilnībā izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas jomā, tādējādi ievērojot arī Orhūsas konvencijas prasības.

Ramsāres konvencija, Ramsāre (1971), pieņemta Latvijā ar likumu 29.03.1995., grozījumi 13.11.2002. „Par 1971. gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”. Konvencijas mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi. Izveidojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un nosakot to aizsardzības statusu, kā arī izstrādājot dabas aizsardzības plānus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, tiek ņemti vērā arī Ramsāres konvencijas mērķi un kritēriji. Detālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās neatrodas aizsargājami mitrāji.

Konvencija **Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību** – UNESCO konvencija (1972).

Šajā konvencijā ar “dabas mantojumu” tiek saprasts:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt kultūras un dabas mantojuma un, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ valsts darīs visu, kas ir tās spēkos gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, t.sk. jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību.

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstis iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;
- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī, lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

Detālplānojuma teritorijā nav konstatētas aizsargājamas dabas vai kultūrvēsturiskās vērtības. Detālplānojuma teritorija atrodas aptuveni 0,5 km attālumā no dabas lieguma “Lielupes palienas pļavas” (Natura 2000).

Teritorija neiekļaujas valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa “Jelgavas pils ar parku” (valsts aizsardzības Nr. 5153) teritorijā un tā aizsardzības zonā, tomēr Detālplānojuma teritorija atrodas nozīmīgā Jelgavas kultūrvēsturiskās ainavas vietā un unikāla kultūras pieminekļa tuvumā, kur satiekas Lielupe, tās krastu ainava ar Jelgavas pilsētas silueta panorāmu.

Detālplānojumā izvērtētas iespējamās ietekmes un tajā ietvertās nostādnes un paredzētās darbības nerada draudus dabas vai kultūras mantojumam.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992). Konvencijā ir norādīti vispārīgie ilgtspējīgās attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi.” Uzsvērta starptautiskās sadarbības nozīme, it sevišķi, lai mazinātu attīstības līmeņu atšķirības starp attīstītajām un mazattīstītajām valstīm. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi. Šīs konvencijas izpratnē galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās, kā arī citu nepieciešamo stratēģiju un dokumentu izstrādāšana. Detālplānojuma teritorijā nav konstatētas aizsargājamas dabas vērtības. Teritorijas attīstība tiek plānota videi un dabai draudzīgā veidā, atbilstoši normatīvo aktu un plānošanas dokumentu prasībām un nosacījumiem.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, kas veicina tā degradāciju, izušanu vai pat iznīcināšanu. ANO konvencijas viena no būtiskākajām prasībām ir definēt, reģistrēt un sistematizēt kultūras mantojumu un visus cilvēkus, kas tiešāk vai netiešāk ar to saistīti. Latvijā ir izveidota Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra, kas strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir izveidota saskaņā ar šo konvenciju. Latvijā ir izveidota speciāla elektroniska datu bāze – Kultūras karte, kuras mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par Latvijas reģionu kultūras procesu un institūciju daudzveidību, pārklājumu un pieejamību, kultūras infrastruktūras materiāltechnisko stāvokli un attīstības tendencēm, kā arī palīdzēt novērtēt esošo kultūras situāciju katrā reģionā un noteikt attīstības prioritātes un turpmākos darbības virzienus, lai radītu vienmērīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visā Latvijā. Kultūras karte ir pieejama internetā Latvijas iedzīvotājiem. Ikvienam interesents www.kulturaskarte.lv var atrast, kurā Latvijas pilsētā vai pagastā atrodas viņu interesējošais kultūras objekts. Diemžēl nemateriālās kultūras objekti šajā kartē vēl nav atrodami.

Detālplānojuma teritorija nesaistās ar kultūrvēsturiskiem notikumiem, ievērojamu cilvēku dzīvi vai tautas nemateriālajam kultūras vērtībām – teikām, pasakām, tautas dziesmām u.c.

2007. gada 29. martā ir pieņemts likums **Par Eiropas ainavu konvenciju**, kas stājās spēkā ar 2007. gada 19. aprīli. Eiropas ainavu konvencija pieņemta Florencē 2000. gada 20. oktobrī. Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija noteikta par kompetento institūciju, kura koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi. Konvencijas izpratnē “ainava” nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Konvencijā definēts, ka „ainavu politika” nozīmē kompetentu publisko iestāžu izstrādātus principus, stratēģijas un pamatnostādnes, kas ļauj veikt specifiskus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu; “ainavas kvalitātes mērķis” specifiskai ainavai nozīmē kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturozīmēm; “ainavu aizsardzība” nozīmē darbības, lai saglabātu un uzturētu ainavas ievērojamās un raksturīgās īpašības, kuras ir pamatotas ar tās mantojuma vērtību, ko nosaka šīs ainavas dabiskais veidols un/vai cilvēku darbības. „Ainavu pārvaldība” no ilgtspējīgas attīstības perspektīvas nozīmē darbības, lai nodrošinātu regulāru ainavas kopšanu ar mērķi virzīt un harmonizēt pārmaiņas, kuras rada sociālie, ekonomiskie un vides procesi. „Ainavu plānošana” nozīmē konsekventi uz tālāku nākotni vērstas darbības, lai uzlabotu, atjaunotu vai radītu jaunas ainavas. Konvencijas *Darbības joma* ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Konvenciju ratificējušās valstis apņemas atzīt ainavas par cilvēku dzīves vides būtisku daļu, cilvēku kopīgā kultūras un dabas mantojuma daudzveidības izpausmi un identitātes pamatu un nostiprināt to juridiski likumdošanā; izstrādāt un īstenot ainavu politiku, kuras mērķis ir ainavu aizsardzība, pārvaldība un plānošana, veicot īpašus pasākumus, kas minēti konvencijas 6. pantā. Izstrādāt kārtību, lai sabiedrība, vietējās un reģionālās varas iestādes, kā arī citas ieinteresētās puses varētu piedalīties ainavu politikas izstrādāšanā un īstenošanā; integrēt ainavu politiku savā reģionālajā un pilsētplānošanas politikā, kultūras, vides, lauksaimniecības, sociālajā un saimnieciskajā politikā, kā arī jebkurā citā politikā, kas tieši vai netieši var ietekmēt ainavas. Puses apņemas: identificēt ainavas visā tās teritorijā; analizēt to īpašības, un spēkus un ietekmes, kas tās pārveido; dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas; novērtēt šādi identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķirušī. Katrai pusei, pēc konsultācijām ar sabiedrību, jānosaka ainavas kvalitātes mērķus identificētajām un izvērtētajām ainavām. Lai ainavu politika tiktu īstenota, katra Puse apņemas ieviest instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas.

Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādņēs 2013.–2019. gadam, kuras 2013. gada 7. augustā ar rīkojumu Nr. 361 „Par Ainavu politikas pamatnostādņēm 2013.–2019. gadam” (prot. Nr. 41 77.§) apstiprināja Ministru kabinets.

Latvijas ainavu politikas mērķis – „Daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību”. Prioritārais uzdevums – ainavu pārvaldības uzlabošana, nosakot ainavu pārvaldībā iesaistīto institūciju kompetences un integrējot ainavu politiku teritorijas attīstības plānošanā, teritoriāli vienoti skatot gan dabas, gan kultūras mantojumu.

Kā vieni no galvenajiem uzdevumiem pamatnostādņēs definēta nepieciešamība:

- Apzināt Latvijas ainavu potenciālu, novērtējot ainavas visā valsts teritorijā;
- Noteikt nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas un izstrādāt integrētas vadlīnijas konkrētu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai un plānošanai;
- Sagatavot elektronisku Latvijas ainavu atlantu.

Diemžēl neviens no šiem uzdevumiem nav īstenots.

2018. gadā, lai mudinātu ikvienu palūkoties uz ainavām laika ritumā un kopīgi apzinātu Latvijas ainavu dārgumus, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti „Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve „Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”.

Latvijā šobrīd nav citu spēkā esošo normatīvo aktu, vai cita veida dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai.

Detālplānojuma teritorija uzskatāma par ainaviski nozīmīgu Jelgavas pilsētai.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992) (Natura 2000) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kuras mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes, savvaļas faunu un floru dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai tiek izveidots vienots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls Natura 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. Natura 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot *Direktīvu 79/409/EEK* par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojamu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība šo sugu (reģionā, piemēram, melnās klijas, zivju ērgļa, ziemas žubītes, griezes, zaļās vārnas) aizsardzību. Detālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās nav noteiktas NATURA 2000 teritorijas. Tuvākā NATURA 2000 teritorija dabas liegums Lielupes palienes pļavas atrodas aiz Rīgas ielas vairāk kā 0,5 km attālumā no Detālplānojuma teritorijas.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Direktīvas mērķis ir izveidot pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un pazemes ūdeņu aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas ievieš Ūdens struktūrdirektīvas noteikto pasākumu ietvaru, ir Ūdens apsaimniekošanas likums. Pamatojoties uz šo likumu ir izstrādāts un 2022. gadā stājies spēkā Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un Plūdu pārvaldības plāns 2021.–2027. gadam. Apsaimniekošanas plāns ietver pasākumu programmu, kas jāīsteno, lai sasniegtu izvirzītos mērķus ūdens kvalitātei.

Detālplānojuma risinājumi nerada būtisku negatīvu ietekmi uz virszemes vai pazemes ūdens resursiem, to kvantitāti vai kvalitāti. Detālplānojuma teritorija neatrodas plūdu riska teritorijā.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) par atkritumiem un **Eiropas Padomes Direktīva 91/689/EEC** par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020. gadam, kas izvirza mērķi novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību; nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu. Nosaka to, ka nepieciešams nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām. Kā arī definē mērķi nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Direktīva Latvijā pārņemta ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu spēkā stāšanās.

Latvijā par **sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu** savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas **pašvaldības**, tās:

- 1) organizē sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem savā administratīvajā teritorijā;
- 2) izdod saistošus noteikumus, kas reglamentē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, savas administratīvās teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu;
- 3) organizē atkritumu dalītu vākšanu savā administratīvajā teritorijā.

Detālplānojuma teritorijā saistošas ir Jelgavas pilsētas teritorijā noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanai. Detālplānojums nenosaka atšķirīgu atkritumu apsaimniekošanas kārtību.

Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī direktīva paredz izvērtēt projektu ekoloģisko ietekmi, rūpējoties par cilvēka veselības aizsardzību, lai ar labāku vidi veicinātu dzīves kvalitāti, kā arī lai nodrošinātu sugu daudzveidības saglabāšanos un saglabātu ekosistēmas reprodukcijas spēju kā dzīvības pamatavotu.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EC „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Tās mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā, pirms šis plānošanas dokuments tiek iesniegts pieņemšanai. Detālplānojumam tiek veikts SIVN, kura rezultāti apkopoti šajā Vides pārskatā.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000. gada 23.-24. martā, noteica jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz

zināšanām balstīta ekonomikas daļu. Gadu vēlāk, t.i., 2001. gadā, stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz trīs pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Izstrādājot Detālplānojumu teritorijas turpmākajai izmantošanai, kā viens no galvenajiem principiem ievērots ilgtspējīgas attīstības princips.

Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (LIAS) iezīmē Latvijas ilgtspējīgas attīstības mērķus un galvenos rīcības virzienus tuvākajiem 20 gadiem, kā metodi izmantojot kapitālu – nacionālo bagātību jeb vērtību – pieeju. Apzinot globālās attīstības tendences un izaicinājumus, stratēģija nosaka Latvijas ilgtermiņa attīstības prioritātes un iesaka risinājumus efektīvai un ilgtspējīgai mūsu rīcībā esoša kultūras, dabas, ekonomikas un sociālā kapitāla izmantošanai, jo īpaši izceļot Latvijas pamatvērtību – cilvēkkapitālu.

LIAS ceturtās prioritātes – **atjaunojama un droša enerģija** – mērķis ir nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu pašnodrošinājumu un integrējoties ES enerģijas tīklos.

Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni šajā prioritātē ir šādi:

1) Enerģētiskā drošība un neatkarība

Valsts enerģētisko neatkarību iespējams sasniegt, vispirms uzlabojot energoefektivitāti, palielinot vietējo atjaunojamo enerģijas resursu īpatsvaru enerģētikā, diversificējot energoresursu un enerģijas piegādes avotus un samazinot enerģijas importu. Latvijas enerģētiskā drošība stiprināma, veidojot Baltijas jūras reģionu kā vienotu enerģijas tirgu, lai nodrošinātu iespējas iegādāties nepieciešamos stratēģiski svarīgos energoresursus (dabasgāze, naftas produkti) un elektroenerģiju no vairākiem piegādātājiem par tirgus cenām.

2) Atjaunojamo enerģijas resursu izmantošana un inovācija

Veiksmīgi izmantojot ES enerģijas tirgus priekšrocības, iespējams palielināt atjaunojamo enerģijas resursu īpatsvaru Latvijas enerģētikā un arī turpmāk saglabāt ES līdera pozīcijas atjaunojamo energoresursu izmantošanas jomā. Savukārt aktīvi veicinot pētniecību un jaunradi energoefektivitātes un AER jomā, iespējams uzlabot Latvijas ekonomikas konkurētspēju un ieguldījumu ekoeftīvā, uz zināšanām balstītā ekonomikā, ka arī jaunu darba vietu radīšanā. Apgūstot koksnes koģenerācijas esošo potenciālu, ir iespējams vienlaicīgi palielināt arī elektroenerģijas ražošanu no AER. Jau šobrīd ir pietiekams saules un vēja enerģijas izmantošanas potenciāls, un tas noteikti būtu jāattīsta jau nākamajā desmitgadē, ņemot vērā sagaidāmo uzstādāmās jaudas izmaksu kritumu un iespējas izkļēdētai enerģijas ražošanai. Neizmantotajās lauksaimniecības zemju platībās būtu iespējams audzēt biodegvielas ražošanai piemērotas enerģētiskas kultūras. Kā viens no potenciāliem AER būtu jāpēta un jāizmanto ģeotermālā un petrotermālā enerģija.

3) Energoefektivitātes pasākumi

Galvenais energoefektivitātes pasākumu veiksmes kritērijs ir samazināts siltuma un elektroenerģijas patēriņš un efektīvāka energoresursu izmantošana gan privātajā, gan valsts sektorā. Īpaši svarīgi ir veikt daudzdzīvokļu ēku, centralizēto siltumapgādes sistēmu, katlu māju un pārvades līniju renovāciju, lai samazinātu siltumenerģijas patēriņu un zudumus. Vēlams palielināt centralizētās siltumapgādes pieslēgumu skaitu, tādejādi uzlabojot centralizēto siltumapgādes sistēmu darbības efektivitāti.

4) Energoefektīva un videi draudzīga transporta politika

Lai samazinātos privātā autotransporta izmantošanas īpatsvars, primāri jāuzlabo sabiedriskā transporta kvalitāte un pieejamība, kā arī jāpalielina sabiedriskā transporta popularitāte sabiedrībā. Vienlaikus ar sabiedriskā transporta plūsmu un pakalpojumu palielināšanos un iespējamiem personīgā transporta lietošanas ierobežojumiem ir jāveido gājējiem un velosipēdistiem piemērota vide un infrastruktūra.

Jāatbalsta pilotprojekti transporta infrastruktūras pielāgošanai vietēji saražotās biogāzes un biodegvielas izmantošanai.

LIAS piektās prioritātes – dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana – mērķis ir Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā.

Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni ir šādi:

1) Dabas kapitāla pārvaldība

Līdzšinējie tirgus mehānismi, politikas un atbalsta programmas nav bijušas efektīvas dabas kapitāla saglabāšanā un atjaunošanā. Lai situāciju mainītu, ir jāievieš dabas kapitāla pārvaldības pieeja ekosistēmu preču un pakalpojumu vērtības, dabas un antropogēnu radīto risku un zaudējumu identificēšanai un novērtēšanai. Šī pieeja paredz piesārņojuma un atkritumu plūsmu mazināšanu, ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu un ekosistēmu pakalpojumu attīstību. Tā apvieno vides un ekonomikas aksiomas, ļaujot kombinēt dabas kapitāla pārvaldību ar ekonomisku lēmumu pieņemšanas un attīstības praksēm.

2) Tirgus instrumentu izveide

Pasaules pieredze rāda, ka tikai ar valsts pūliņiem vien nav iespējams novērst pieaugošo apdraudējumu dabai un tās sniegtajiem ekosistēmu pakalpojumiem. Papildus ir jārada tirgus dabas daudzveidību saglabājošām aktivitātēm. Valsts institūcijām ir jāievieš tirgus instrumenti, kas radītu ekosistēmu pakalpojumu un produktu tirgu un veicinātu tautsaimniecības koefektivitātes celšanos. Šie instrumenti ļautu attīstīt arī dažādus jaunus pakalpojumus, kas veicinātu uzņēmēju un zemes īpašnieku iesaisti dabas daudzveidības atjaunošanā, piesaistot privāto finansējumu dabas kapitāla saglabāšanai un atjaunošanai.

3) Dabas aktīvu kapitalizēšana

Ņemot vērā Latvijas salīdzinoši lielo dabas kapitālu ES valstu vidū, jāveido aktīva uzņēmējdarbības atbalsta politika dabas aktīvu kapitalizēšanai. Ilgtspējīga dabas kapitāla izmantošana var sekmēt Latvijas ka „zaļās” valsts tēla veidošanos. Tā ir iespēja veicināt eksporta un daudzu ekonomikas un jaunrades nozaru attīstību, piemēram, pakalpojumu industrijā – videi.

Draudzīgs tūrisms, atpūta, rekreācija un ārstniecība, veselīgas ēdināšanas pakalpojumi; lauksaimniecība – bioloģiskā lauksaimniecība un akvakultūra; ražošana – enerģijas ražošana no AER, dabīgas kosmētikas un medikamentu ražošana, koka izstrādājumu, māju un mēbeļu ražošana; radošajā industrijā – vides filmu un skaņu radīšana; augsto tehnoloģiju nozarēs – dabai draudzīgu tehnoloģiju radīšana. Latvijas dabas kapitāls paver iespēju attīstīt daudzveidīgu un eksportspējīgu „zaļo ekonomiku”.

4) Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana

Dabas daudzveidības samazināšanos un klimata izmaiņas lielā mērā veicina tieši māsaimniecības kā gala patērētāji. Cilvēku ekonomiskā aktivitāte un pārmērīgais patēriņš rada arvien lielāku siltumnīcas efektu izraisīšu gāzu ieplūdi atmosfērā un arvien lielāku dabas resursu noplicināšanu. Dabas kapitālam rodas arvien jauni apdraudējumi, tostarp infrastruktūras un apbūves izplešanās un klimata izmaiņu negatīva ietekme. Lai mazinātu šādus apdraudējumus un saglabātu dabas daudzveidību, jāmobilizē sabiedrība un jāveicina cilvēku līdzdalība, izglītošana par ekosistēmu saglabāšanu. Veicinot ilgtspējīgu dzīvesveidu, iespējams radīt dabas kapitālu saudzējošu sabiedrību.

Detālplānojuma teritorijā paredzētās darbības –publiskās apbūves un labiekārtotas ārtelpas izveidošana nav pretrunā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam mērķiem.

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu rakstveidā un

grafiskā veidā. Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam (turpmāk tekstā – stratēģija) izstrādāta Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētā projekta Nr.4.3.-24/NFI/INP-002 „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros. Stratēģija izstrādāta saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam noteiktajiem valsts ilgtermiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, ņemot vērā citu plānošanas reģionu un Zemgales plānošanas reģiona pašvaldību ilgtermiņa plānošanas dokumentus.

Zemgales plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības prioritātes:

1. Zemgale – reģions ar attīstītu bioekonomiku, lauksaimniecību un uz vietējiem resursiem balstītu pārtikas rūpniecību un amatniecību. Zemgale – intensīvās lauksaimniecības un ekosaimniekošanas „sadzīvošanas” modelis.
2. Zemgales nacionālas un reģionālas nozīmes pilsētas – reģiona rūpniecības un pakalpojumu centri, kas dod attīstības starojumu lauku teritorijām.
3. Apdzīvoti Zemgales lauku apvidi, kur attīstās mazā uzņēmējdarbība un ir saglabāta tradicionālā dzīves vide.
4. Zemgale - izglītības, zinātnes un inovāciju reģions ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti, iepriekš, līdz 2022.gadam Latvijas Lauksaimniecības universitāti- kā intelektuālo potenciālu Latvijas un Zemgales, īpaši lauku, attīstībai un spēcīgām profesionālās izglītības iestādēm.

Jelgavas pilsētas specializācija:

- Ekonomiski attīstīts zināšanu, tehnoloģiju un inovāciju centrs ar specializāciju pārtikas, kokapstrādes, mašīnbūves un metālapstrādes nozarēs;
- Izglītības, kultūras, tūrisma un sporta centrs ar Eiropas nozīmes augstskolu, reģionālas nozīmes profesionālās un mūžizglītības centru, starptautiskas un nacionālas nozīmes kultūras un sporta objektiem un pasākumiem;
- Starptautiskas un nacionālas nozīmes loģistikas centrs Eiropas transporta tīkla – TEN-T pamattīkla un visaptverošā tīkla autoceļu un dzelzceļu mezgla punktā un augstām mobilitātes iespējām.

Balstoties uz pilsētas esošajiem resursiem, līdzšinējo attīstību un iespējām, Jelgavas vidējā termiņa attīstības scenārijs ir – industriāla pilsēta ar kvalitatīvu dzīves vidi, savukārt ilgtermiņā – inovāciju pilsēta.

Vadlīnijās apdzīvojuma attīstībai, cita starpā definēti šādi ieteikumi pilsētu attīstības politikas plānošanai:

- uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides nodrošināšana,
- investīciju piesaiste,
- iedzīvotāju dzīves kvalitātei nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšana.

Detālplānojuma risinājumi nav pretrunā ar Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā definēto reģiona un Jelgavas pilsētas plānoto attīstību, atbilst Vadlīnijās apdzīvojuma attīstībai definētajiem pilsētu attīstības politikas plānošanas virzieniem.

4. Vides pārskata izstrāde

4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērst uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanas posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumam, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi. Tas ir īpaši nepieciešams dokumentiem, kuri var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000).

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrāciju plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Lokālplānojumā.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

4.2. SIVN process un metodoloģija

Pastāv būtiskas atšķirības starp ietekmes uz vidi novērtējumu, kas jāveic paredzētās darbības projektiem, un SIVN, kas tiek veikts politikas plānošanas dokumentiem. Ietekmes uz vidi novērtējums projektiem saistās ar vērtējumu un secinājumiem par kvantitatīvi un kvalitatīvi izmērāmām ietekmēm uz vidi, uz kā pamata tiek pieņemts lēmums par darbības atļaušanu un izvirzītajiem nosacījumiem vai ierosinātās darbības aizliegšanu. Savukārt politikas plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi izvērtējums ir vērst uz plānošanas dokumentu satura optimizēšanu un vides aspektu integrāciju tajos.

Līdz ar to SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Detālplānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības principi un ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

Integrācija – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.

Piesardzības princips – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jāsaņem vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

Izvērtēšana – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas (ja tādas tiek izstrādātas, vai) alternatīva, ja plānošanas dokuments netiek izstrādāts un īstenots) ietekmēs vides stāvokli, resursus un to kvalitāti.

Pārskatāmība – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļas 5. un 6. punktu pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas izstrādātāja konsultējas ar attiecīgo Valsts vides dienesta (turpmāk tekstā- VVD) reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldes administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību.

VVD Zemgales RVP 2021. gada 25. janvāra nosacījumi Nr.11.2/201/ZE/2021 "Par nosacījumiem detālplānojuma izstrādāšanai teritorijai Cukura ielā 2". VVD Zemgales RVP skatījumā nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu, jo Detālplānojuma iecerētajos risinājumos paredzēta Likuma 2. pielikumā noteikto darbību realizācija, kas vērtējama sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā. Vienlaicīgi VVD Zemgales RVP izvirzījusi nosacījumus Detālplānojuma izstrādei, tostarp automašīnu stāvlaukumu lietus ūdeņu apsaimniekošanai un iespējamās apbūves ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumiem.

Veselības inspekcijas 2021. gada 9. februāra nosacījumi Nr.4.6.4.–10/40/Z "Nosacījumi teritorijas plānojumam". Veselības inspekcija izvirzījusi nosacījumus Detālplānojuma izstrādei, tostarp attiecībā uz dzeramā ūdens un kanalizācijas sistēmu nodrošinājumu, piebraucamo ceļu un autostāvvietu izvietojumu, vides trokšņu robežlielumu ievērošanu, kā arī, veicot teritorijas uzbēršanu – nepaaugstinot blakus esošo zemes īpašumu applūšanas risku. Veselības inspekcija izteikusi viedokli, ka Stratēģisko novērtējuma procedūru plānošanas dokumentam var nepiemērot, jo saskaņā ar Teritorijas plānojumu Detālplānojuma teritorijai ir noteikta Publiskās apbūves teritorija (P, P1, P2, un P4).

Citas institūcijas un uzņēmumi, ar kuriem veikta konsultēšanās uzsākot Detālplānojuma izstrādi nav izteikušas viedokli par iespējamu ietekmi uz vidi un nepieciešamību veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk tekstā VPVB) pieņēmis Lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi piemērošanu:

Novērtējis ar izstrādātājas iesniegumu sniegto informāciju un pamatnosacījumus Detālplānojuma izstrādei, kā arī vadoties no likuma 4. panta trešās daļas un 23. divi prim pantā noteiktajiem kritērijiem, Vides pārraudzības valsts birojs konstatēja, ka Detālplānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams un 26.08.2020. pieņēma lēmumu Nr. 4-02/20 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

4.3. Vides pārskats

Vides pārskats balstās uz Detālplānojuma ietvaros noteikto mērķu, prioritāšu, kā arī plānoto pasākumu īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu, kā arī izvērtējumu par plānošanas dokumenta atbilstību starptautiskajai un nacionālajai vides politikai. Vides pārskata izstrādes procesā tika izmantotas dažādas metodes datu iegūšanai un analīzei. Kopumā vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus būtiskākos etapus:

1. Dokumentu atbilstības un sasaistes ar citiem likumdošanas dokumentiem novērtējums, izstrādājot un ieviešot Detālplānojumu ir būtiski, lai iespēju robežās tiktu ievērotas citos nacionālos, reģionālos un sektoru plānošanas dokumentos izvirzītās prasības un paredzētie pasākumi.

2. Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums

Vide sevī ietver ļoti plašu jautājumu loku, tādēļ nepieciešams norobežoties un noteikt tās galvenās jomas, kuras Detālplānojuma kontekstā ir būtiskākās un kurām ir būtiskākā ietekme uz vidi. Lai to izdarītu, izveidots tā saucamais nulles scenārijs. Tas apraksta virzošos spēkus, tendences Detālplānojuma teritorijas attīstībā un to ietekmi uz vidi, kā arī vides situāciju, galvenās slodzes, rīcības un tendences. Apkopota pieejamā pamatinformācija par vides stāvokli, tādējādi veicot sākotnējo novērtējumu un identificējot būtiskos vides aspektus, kas saistīti ar Detālplānojumu un tā īstenošanu.

SIVN veikšanai izmantota Detālplānojuma teritorijā veikto izpētes darbu informācija un publiski pieejama informācija, tai skaitā kā arī Jelgavas novada teritorijas plānojuma izstrādes procesā iegūta informācija par esošā stāvokļa novērtējumu. Informācija par vides resursiem un vides kvalitātes novērtējumu tiek izmantotas bāzes scenārija veidošanā. Lielākās grūtības radīja atšķirīgas jēdzienu interpretācijas un datu savstarpējā salīdzināšana.

Balstoties uz šajā etapā iegūto informāciju, tiek sagatavota vides pārskata sadaļa par iespējamām izmaiņām un būtiskiem vides aspektiem situācijā, ja Detālplānojums netiek īstenots jeb t.s. nulles scenārijs.

2. Detālplānojuma īstenošanas būtisko ietekmju uz vidi vērtējums, kas ietver:

- esošās situācijas analīzi;
- vērtējumu par teritorijas atļauto izmantošanu, un paredzētājām darbībām;
- detalizēts izvērtējums par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi īstenojot Detālplānojumu.

SIVN process tiek organizēts tā, lai identificētu gan pozitīvās, gan negatīvās ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes. Tiek izmantota informācija, ko sniedz nulles scenārijs, kā arī balstoties uz teritorijas plānojumā iekļauto informāciju un esošās situācijas analīzi, tiek prognozētas sagaidāmās ietekmes.

Iespēju robežās SIVN tiek arī sniegti priekšlikumi, kādu pasākumu īstenošana no vides aizsardzības viedokļa būtu nozīmīga.

Attiecībā uz negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai mazināšanu un pozitīvo ietekmju pastiprināšanu, nepieciešams ņemt vērā teritorijas plānojuma ieviešanas mehānismu. Sniedzot priekšlikumus indikatoriem un politikas plānošanas ieviešanas monitoringam, izvēlēti tādi indikatori, kuri jau tiek aprēķināti vai kuru aprēķināšanai tiek sistemātiski apkopota bāzes informācija. Sagatavojot priekšlikumus plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums.

3. Secinājumi un atbildes uz būtiskākajiem jautājumiem

Veicot SIVN, dokuments tiek analizēts un vērtēts, lai noteiktu tā īstenošanas iespējamās ietekmes, kā arī, lai iegūtu atbildes uz jautājumiem par to, kādas būs plānošanas dokumentu īstenošanas iespējamās ietekmes:

- Kādi būs plānošanas dokumentu īstenošanas tiešie un netiešie rezultāti?
- Kādā veidā rezultāti ietekmēs vidi un dabas resursus?
- Kāds būs jebkuras potenciālās ietekmes uz vidi mērogs un būtība, pozitīvās un negatīvās ietekmes, pagaidu un noturīgās ietekmes un to radītās tiešās sekas?
- Kādas visticamāk būs sabiedrības un ieinteresēto pušu lielākās bažas attiecībā uz iespējamo ietekmi uz vidi?
- Kas būs jādara ietekmju mazināšanai, vai vispār kaut kas būs jādara, lai mazinātu vai novērstu ietekmi uz vidi?
- Kādas būs atlikušās ietekmes, vai vispār tādas būs pēc mazinošo pasākumu realizēšanas?
- Kāda būs nepieciešamība kompensēt zaudējumus dabai, skartajiem indivīdiem, uzņēmumiem?
- Kāds vides monitorings raksturotu iespējamās ietekmes, kādu vides stāvokļa rādītāju izmaiņu tendencēm būtu pievēršama īpaša uzmanība?

4.4. Sabiedrības līdzdalība

Sabiedrības, organizāciju un institūciju viedoklis tiek ņemts vērā vairākos SIVN etapos:

- veicot sākotnējo novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem Detālplānojuma izstrādes kontekstā, kas ietver arī konsultācijas ar institūcijām;
- organizējot Detālplānojuma vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmi;
- iestrādājot sabiedrības pārstāvju komentārus vides pārskata gala redakcijā – ņemot vērā gan saņemtos komentārus par vides pārskata projektu, gan par plānošanas dokumenta projektu.

Papildus SIVN procesam sabiedrības līdzdalība tiks nodrošināta arī Detālplānojuma izstrādes procesā.

Detālplānojuma un Stratēģiskā IVN Vides pārskata sabiedriskā apspriešana tiks organizēta vienlaicīgi.

Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu tiks ievietots Jelgavas valstspilsētas pašvaldības informatīvajā izdevumā "Jelgavas Vēstnesis" kā arī Jelgavas valstspilsētas pašvaldības interneta mājas lapā.

Ar plānošanas dokumentu un vides pārskata projektu varēs iepazīties Jelgavas novada pašvaldībā. Visi interesenti priekšlikumus un komentārus rakstveidā varēs iesniegt Jelgavas novada pašvaldībā.

Birojs saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 9.1. un 14. punktā noteikto nosaka, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekts nosūtāms šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošai struktūrvienībai.

Plānošanas dokumenta izstrādātājam jānodrošina plānošanas dokumenta Vides pārskata sabiedriskā apspriešana atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas organizēšanu jānosūta arī Birojam ievietošanai Biroja interneta tīmekļa vietnē. Papildus Birojs lūdz Vides pārskatam pievienot informāciju par laikrakstu un tā numuru, kurā publicēts paziņojums par uzsākto Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu (sludinājuma kopiju).

Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri, kā arī atbildes uz iebildumiem un atsauksmēm par Vides pārskata projektu tiks iestrādātas Vides pārskata gala redakcijā, kas tiks iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā

5. Situācijas analīze

5.1. Detālplānojuma teritorijas īss raksturojums

Nekustamais īpašums, kurš veido Detālplānojuma teritoriju, sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 0900 014 0311 un tā platība ir 35 610 m². Zemes gabalā atrodas dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu 0900 014 0068 001 un saimniecības ēka ar kadastra apzīmējumu 0900 014 0068 003. Nekustamais īpašums pieder juridiskai personai.

Detālplānojuma teritorija atrodas Jelgavas pilsētas austrumu daļā, Lielupes labajā krastā, tikai aptuveni 50 m attālumā no pilsētas galvenās ielas – Rīgas ielas. Apkaime vēsturiski tiek dēvēta par “Cukurfabrika”. Cukurfabrika ir apkaime, kurā kādreiz atradās pirmā Latvijas cukurfabrika. Pat, ja tās šeit vairs nav, apkaimi un dzelzceļa staciju turpina tā saukt.

Detālplānojuma teritorija atrodas kvartālā starp Cukura ielu, Rīgas ielu, Veco Strēlnieku ielu, Krasta ielu un Lielupi. Piekļuve zemes vienībai ir nodrošināta no tā ziemeļu pusē esošās pašvaldības ielas – Cukura ielas. Zemes vienības dienvidu daļā atrodas arī otrs pieslēgums pie pašvaldības ielas – daļēji izbūvētās Peldu ielas. Vecā Strēlnieku iela reāli dabā nav izbūvēta un šobrīd ir daļa no citai juridiskai personai piederoša nekustamā īpašuma ar adresi Peldu iela 3. Krasta ielas daļā gar Lielupi ir izbūvēta gājēju promenāde un labiekārtota krastmala.

Atbilstoši Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmā publiski pieejamai informācijai uz 03.05.2021., 1. tabulā atspoguļota informācija par detālplānojuma teritorijai piegulošo teritoriju nekustamajiem īpašumiem un to piederību.

1. tabula. Detālplānojuma teritorijas pierobežnieki
(Datu avots: VZD kadastra informācijas sistēma, 03.05.2021.)

Zemes vienības kadastra apz.	Adrese/nosaukums	Piederība
0900 014 0226	Cukura iela	Pašvaldība
0900 014 0294	Peldu iela 3	Juridiska persona
0900 014 0301	Peldu iela	Pašvaldība
0900 014 0299	Peldu iela 2	Pašvaldība
0900 014 0298	Peldu iela 2A	Pašvaldība

3. attēls. Teritorijas novietojums Kadastra informācijas sistēmas kartē. (Avots: kadastrs.lv)

Detālplānojuma teritorijā esošā dzīvojamā ēka šobrīd nav apdzīvota.

Pārējā detālplānojuma un zemes vienības Cukura ielā 2 teritorija netiek aktīvi apsaimniekota un kopta. Teritorijas lielākā daļa ir aizaugusi ar krūmiem, bet vidusdaļa daļēji pārpurvojusies, vietā, kur kādreiz ir bijis dīķis. Zemes vienības ziemeļrietumu daļā atrodas daļa no vēsturiskas koku alejas – rindās stādīti ainaviski vērtīgi koki, starp kuriem ir esoša gājēju taka, kas savieno Cukura ielu ar Lielupes krastmalu un tiltu pāri Lielupei. Teritorijas rietumu daļā ir esoša pļava. Visa detālplānojuma teritorija šobrīd ir publiski pieejama, neviena tās daļa nav nožogota.

4.un 5. attēls. Detālplānojuma teritorija, daļēji aizauguša beznoteces grāvja daļa. (foto I. Gavena)

6.un 7.attēls. Skats uz Detālplānojuma teritoriju no Cukura ielas, Detālplānojuma teritorijā esošā ēka. (foto SIA Metrum)

Jelgavas pilsētas vēsturiskā attīstība saistās ar Lielupes kreiso krastu. Lielupes labajā krastā Detālplānojuma teritorijas daļā vēl pagājušajā gadsimtā atradās Sniķes krogs ar dzirnavām Lielupes labajā krastā, blakus tiltam pār Lielupi.

Detālplānojuma teritorija nav labiekārtota, bet atrodas blakus promenādei ar infrastruktūru (ietves, veloceliņi, peldvietas, atpūtas vietas), kas nodrošina un veicina publisko ūdeņu pieejamību un izmantošanu.

Lielupes labā krasta daļa labiekārtota un pieejama jelgavniekiem un pilsētas viesiem no 2011. gada. Tā izveidota projekta “Lielupes gultnes tīrīšana un Lielupes labā krasta aizsargdambja posmā no dzelzceļa tilta līdz Rīgas ielai atjaunošana” ievaros. Projekta ietvaros rekonstruētas un izbūvētas hidrotehniskās būves 3 km garumā, iztīrīts Lielupes labais krasts 0,5 km garumā, rekonstruēts aizsargdambis Lielupes labajā krastā 1 km garumā, izveidota rekreācijas zona, jau iepriekš minētā promenāde, veloceliņš, smilšu pludmale.

8.un 9.attēls. Lielupes aizsargdambis ar promenādi. (foto I. Gavena)

Tomēr trūkst promenādes savienojuma ar savrupmāju apbūvi un pārējiem dzīvojamajiem kvartāliem Lielupes kreisā krastā, līdz ar to Detālplānojuma teritorija vietām tiek izmantota kā taisnākais virziens uz labiekārtotu upes promenādi. Detālplānojuma teritorijas publiskās ārtelpas izveidošana nodrošinātu savrupmāju dzīvojamā rajona savienojumu ar promenādi.

Jelgavas pilsēta ir izstrādājusi tematisko plānojumu “Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās”. Tas izstrādāts ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstītu projekta “Tematiskā plānojuma “Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās” izstrāde” ietvaros (Projekta Nr. 1-08/43/2018. projekta īstenotājs: Jelgavas

pilsētas dome). Tematiskais plānojums ir apstiprināts ar Jelgavas pilsētas domes 2019. gada 28. novembra lēmumu Nr. 14/7 "Tematiskā plānojuma "Publisko ūdeņu teritoriju izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās" apstiprināšana. Saskaņā ar tematisko plānojumu "Publisko ūdeņu teritorijas izmantošana Jelgavas pilsētas administratīvajās robežās" kartē nr. 8, daļa detālplānojuma teritorijas noteikta kā attīstāmā krastmalas un ūdens telpa.

5.2. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums

Detālplānojuma teritorija, tāpat kā visa Latvijas teritorija, atrodas mērenā klimata zonā ar tai raksturīgiem klimatiskajiem apstākļiem - izteikti sezonāli laikapstākļi, zema vidējā gaisa temperatūra (gada vidējā temperatūra apmēram 5,9 C°, salīdzinoši liels nokrišņu daudzums (gada nokrišņu daudzums Latvijā ir 667 mm). Precīzāka informācija no MK noteikumu Nr.338 I pielikumā sniegtajiem ilggadīgo klimatoloģisko rādītāju datiem apkopota zemāk

1.tabula. Vidējā gaisa temperatūra (°C)

Mēnesis												Vidēji gadā
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
-6,2	-5,6	-1,6	4,6	11,3	15	16,3	15,4	10,9	6,1	0,7	-3,8	5,3

2.tabula. Gaisa temperatūras absolūtais minimums un tā varbūtības (°C)

Mēnesis													Gaisa gada minimālā temperatūra, kuras pārsniegšana iespējama reizi	
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Gadā	50 gads	10 gados
-36,5	-38	-26,4	-12,6	-5,4	-1,4	3,5	-0,1	-4,5	-12,9	-20,6	-39	-39	-38,2	-31,8

3.tabula. Gaisa temperatūras absolūtais maksimums un tā varbūtības (°C)

Mēnesis													Gaisa gada maksimālā temperatūra, kuras pārsniegšana iespējama reizi	
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Gadā	50 gads	10 gados
7,9	10,9	17,2	25,9	30,3	32,0	34,0	32,7	29,5	21,5	14,3	9,8	34,0	33,5	31,6

4.tabula. Gaisa temperatūras vidējā amplitūda (°C)

Mēnesis											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
5,3	6,1	6,7	8,4	10,6	10,3	9,7	9,1	7,6	5,8	4,2	4,8

5.tabula. Mēneša un gada nokrišņu summa (mm)

Mēnesis												Kopā gadā
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
31	22	31	40	51	66	90	92	81	64	61	46	674

6.tabula. Grunts sasaluma dziļums dabiskos apstākļos mēneša pēdējā dienā

Vidējais sasaluma dziļums							Maksimālais sasaluma dziļums	
X	XI	XII	I	II	III	IV	vidējais	vislielākais
*	*	11	20	22	18	*	26	61

Būvniecībai un objekta ekspluatācijai nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi saistāmi ar intensīva un ilgstoša lietusperiodiem, kad iespējama būtiska gruntsūdens līmeņa celšanās.

Būtiski ir nodrošināt meliorācijas sistēmas projektēšanu un izveidošanu, ņemot vērā Lielupes tuvumu un šobrīd esošās pārmitrās vietas ap beznoteces vaļējo grāvi.

5.3. Detālplānojuma teritorijas vides stāvokļa raksturojums

Detālplānojuma teritorija daļēji atrodas Lielupes upes senielejā, daļēji bijušās virspalu terases, daļēji palienes daļā. Ilgstošā laika posmā Detālplānojuma teritorijas reljefs ir pilnībā antropogēni izmainīts, galvenokārt uzbērts, savukārt Detālplānojuma centrālajā daļā, pazeminājumā, atrodas šobrīd beznoteces grāvji, kas varētu būt vēsturiskas meliorācijas sistēmas sastāvdaļa.

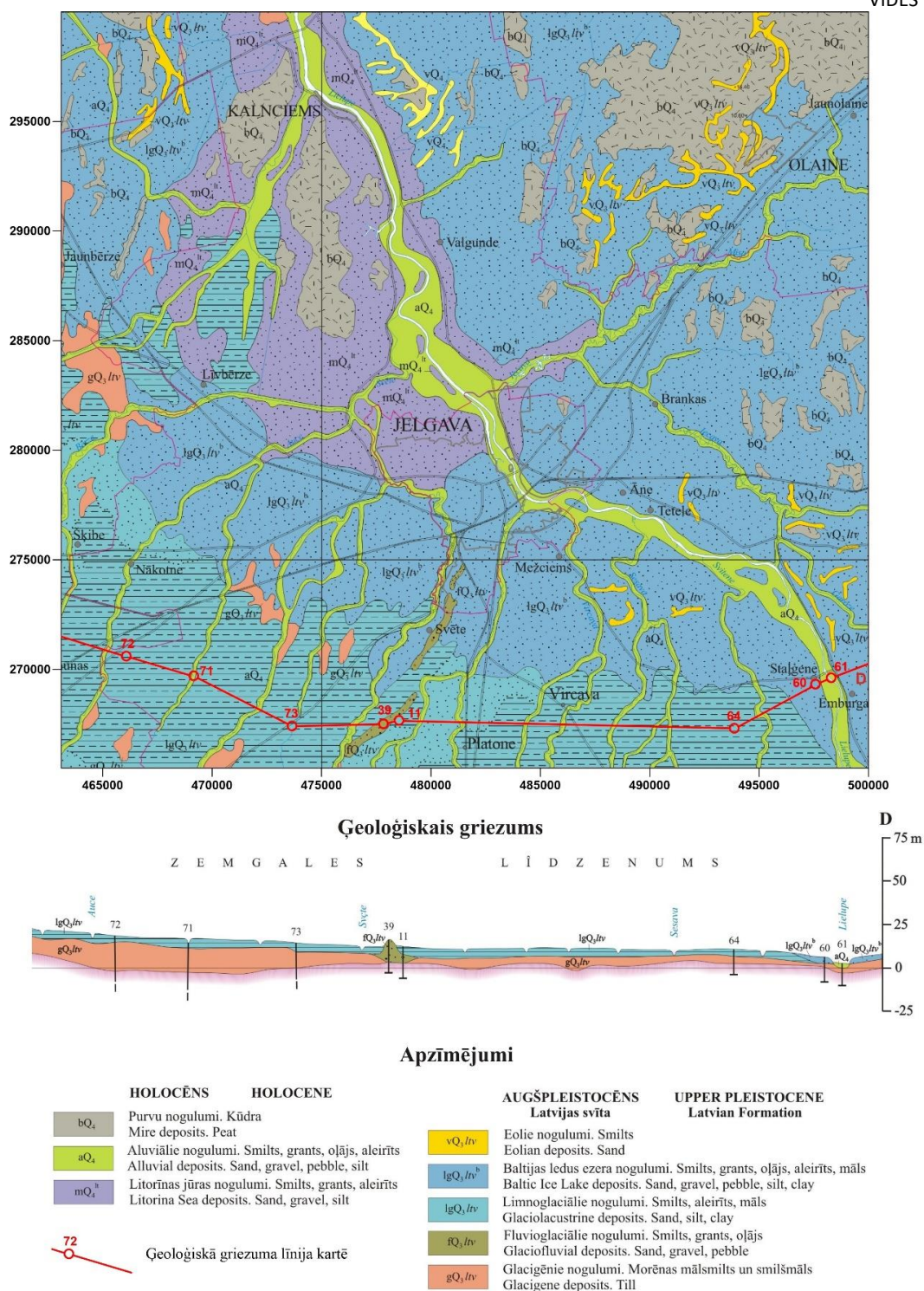

10. attēls. Reljefs Detālplānojuma teritorijā un tā tuvākajā apkaimē. (SIA METRUM)

Pēc Lielupes aizsargdambja izbūves, teritorija vairs nav pakļauta applūšanas draudiem. To ir iespējams uzbērt, veidojot atbilstošu reljefu, tomēr, teritorijas virsmas augstuma atzīmju paaugstināšanā nepieciešams izsvērt blakus esošās savrupmāju apbūves teritorijas un potenciālo ietekmi uz tām. Izvērtējama nepieciešamība veidot meliorācijas sistēmu, kas nodrošina gruntsūdens līmeņa regulēšanu.

Ģeoloģiskā uzbūve, hidroģeoloģiskie apstākļi

Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve nav pētīta, tās apraksts veidots pēc publiski pieejamiem kartēšanas materiāliem un VĢD 1:200 000 mēroga ģeoloģiskajām kartēm.

11.attēls. Kwartāra nogulumu karte un griezum. (Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200 000, 32.lapa, Jelgava, VĢD)

Detālplānojums un tā ietvaros plānotās (atļautās) darbības šajā teritorijā skar un ietekmē kvartāra nogulumus un kvartāra (gruntsūdens) ūdens horizontu. Nav prognozējamas ietekmes uz pamatiežu nogulumu un artēziskā ūdens horizontiem.

Prognozējamais kvartāra nogulumu biezums Detālplānojuma teritorijā pārsniedz 20 m biezumu. Kā jau minēts iepriekš, teritorija ir būtiski antropogēni pārveidota, gan tiltu pār Lielupi būvniecības procesā, gan Sņiķes dzirnavu un kroga būvniecības laikā, kā arī izbūvējot Rīgas ielu, Cukura ielu, Lielupes aizsargdambi un promenādi, zemes gabalā esošās ēkas. Pārsvārā prognozējams, ka būtiskākā uzbūvētā daļa ir tuvāk Rīgas ielai un Lielupei, kur tikusi uzbūvēta Lielupes paliene, novēršot applūšanas draudus.

Zem uzbūrtās grunts slāņa kvartāra nogulumus Lielupei tuvākajā daļā veido aluviālie nogulumi aQ₄ (smilts, grants, aleirīts), savukārt tuvāk Cukura ielai prognozējams, ka izplatīti Baltijas ledus ezera nogulumi lgQ₃ltv^b (smilts, grants, olājs, aleirīts, māls).

Kvartāra nogulumu pamatni veido morēnas smilšmāla un mālsmilts nogulumi, kuru biezums Detālplānojuma teritorijā prognozējams aptuveni 7-9 m.

Latvija, tai skaitā Jelgavas pilsētas un tai piegulošā teritorija, ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumumu veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija. Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pazemes ūdeņu dabīgos resursus aktīvas ūdens apmaiņas zonā papildina atmosfēras nokrišņu infiltrācija. Aktīvās ūdens apmaiņas zonā artēzisko ūdeņu resursu papildināšanās galvenokārt notiek augstieņu rajonos. Par to liecina tajās konstatētie maksimālie artēzisko ūdeņu spiedieni, kā arī pazemes ūdeņu spiediena pieaugums griezumā virzienā no apakšas uz augšu. Reģionālas artēzisko ūdeņu papildināšanās teritorijas Latvijā ir Vidzemes, Latgales un Kurzemes augstienes. Kvartāra ūdens horizonta jeb gruntsūdens resursi papildinās atmosfēras nokrišņu infiltrācijas ceļā lielākajā Latvijas teritorijas daļā, tai skaitā arī Detālplānojuma teritorijā.

Detālplānojuma teritorijā plānotās (atļautās) darbības var ietekmēt un ir saistītas tikai ar kvartāra ūdens horizonts, kurš satur gruntsūdeņus un atsevišķos gadījumos iespējams arī starpslāņu spiedienūdeņus, nelielas izplatības smilts-grants lēcās morēnas nogulumos.

Gruntsūdens resursus papildina atmosfēras nokrišņu infiltrācija. Humīdais klimats un visumā vājā teritorijas drenētība sekmē nepārtrauktu nokrišņu infiltrēšanos gruntsūdeņos gandrīz visa gada garumā. Būtiski infiltrāciju apgrūtina samērā bieži ūdeni vāji caurlaidīgo nogulumu slāņi, kas Jelgavas apkārtnē veido lielāko daļu kvartāra nogulumu. Pie tādiem pieskaitāmi morēnas smilšmāla un mālsmilts nogulumi, kā arī limnoglaciālie nogulumi – putekļaina smilts, aleirīti un māli, kas uzkrājušies iekšledāju baseinos un Zemgales sprostbaseinā. Šie ūdeni vāji caurlaidīgie nogulumi konstatēti visā paredzētās darbības teritorijā. Morēnas nogulumi veido kvartāra nogulumu pamatni, un to ieguluma dziļums pārsniedz 20 m dziļumu. Virs morēnas nogulumiem iegul Pielepus baseina limnoglaciālo nogulumu slāņkopa (lg₃ltv) 3 m -6 m bieza, ko veido putekļains slokšņu māls un putekļains smilšmāls, vietām pārejot putekļainā mālsmiltī un putekļainā blīvā smiltī. Daļā detālplānojuma teritorijas varētu būt izplatīti arī aluviālie nogulumi, bet lielākajā teritorijas daļā tie pārklāti ar uzbūrtu grunti.

Gruntsūdens piesaistīts kvartāra nogulu augšējām, smilšaino nogulumu slānim, kā arī Lielupes ielejas aluviālajiem nogulumiem. Gruntsūdens horizonts ir sporādiski izplatīts.

Gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums ir lielāks attālinoties no upes, pakāpeniski pazeminoties Lielupes virzienā. Upes ielejā gruntsūdens līmenis ir saistīts ar ūdens līmeni upē. Gruntsūdens horizontam visā Detālplānojuma teritorijā ir cieša hidrauliskā saistība ar upi.

Jelgavas pilsētas un tai piegulošā teritorija atrodas Lielupes upju baseina apgabalā. Pazemes ūdensobjekta D4 teritorijā. Tā kā publiski pieejamās pazemes ūdensobjektu robežas ir noteiktas ļoti aptuveni un shematiski, tās nav uzrādītas kartēs ar noteiktu mērogu un koordināšu tīklu vai

administratīvi teritoriālajām robežām, ir neiespējami precīzi noteikt to robežas administratīvu teritoriju griezumā.

Ūdensobjektam D4 Jelgavas un tai piegulošajās teritorijās raksturīgs zems pazemes ūdeņu piesārņojuma risks, ko nosaka gan ūdeni vāji caurlaidīgo iežu pārsvars kvartāra horizontā, un kvartāra nogulumu biežums, kas pārsniedz 20 m, ūdeni vāji caurlaidīgo nogulumu pārsvars Ogres – Amulas un Daugavas – Katlešu ūdens horizontos, kā arī tas, ka artēziskie spiedienūdeņi šajā teritorijā ir ar augstu pjezometrisku spiedienu un nereti pat fontanējoši. Tādējādi šajā teritorijā nav novērojama lejupejoša filtrācija no kvartāra ūdens horizonta uz dziļāk iegulošajiem artēziskā ūdens horizontiem.

No dziļāk iegulošajiem artēziskā ūdens horizontiem gruntsūdens horizontu šķir morēnas nogulumu sprostslnānis, kas arī nodrošina labu aizsardzību artēziskā ūdens horizontiem no antropogēnās ietekmes.

Detālplānojuma teritorijas inženierģeoloģiskie apstākļi ir salīdzinoši vienkārši prognozējams, ka pārsvarā nogulumus veido dažāda granulometriskā sastāva smilts materiāls ar māla un oļu piejaukumu. Nav zināms uzbūvētās grunts sastāvs.

Hidroģeoloģiskos apstākļus būvniecībai galvenokārt raksturo gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums un tā kvalitāte jeb potenciālā agresivitāte pret metālu un betonu.

Kopumā inženierģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi ir samērā vienkārši un nav konstatēti tādi apstākļi, kas būtiski apgrūtinātu vai liegtu veikt būvniecību Detālplānojuma teritorijā. Tai pat laikā, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, pirms projektēšanas darbu uzsākšanas, veicama detaļa ģeotehniskā izpēte plānotajās apbūves teritorijās, kā arī infrastruktūras objektu izbūves teritorijās.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmas „OZOLS” datiem, detālplānojuma teritorija neietilpst nevienā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tajā nav reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi un sugas. Teritorijai tuvākais īpaši aizsargājamais biotops ir Lielupes upju straujtecēs un dabisko upju posms.

Detālplānojuma teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un ar tādu nerobežojas. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija dabas liegums Lielupes palienes pļavas atrodas vairāk kā 0,5 km attālumā otrpus Rīgas ielai.

Lielupes palienes pļavas ir starptautiskā mērogā putniem nozīmīga vieta (PNV Important Bird Area), kas iekļauta «Bird Life International» Eiropas PNV sarakstā. Teritorija ir viena no nozīmīgākajām pļavās ligzdojošo bridējputnu dzīvotnēm valstī. Liegumā sastopami aptuveni 100 sugu putni, vairāki retu un aizsargājamo sugu dzīvnieki, kas iekļauti EP direktīvā 92/43/EEC par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību.

Lielupes palienes pļavas ir nozīmīga ligzdošanas vieta griezei. Tajās sastopami vairāki retu un aizsargājamo sugu putni: baltais stārķis, ziemeļu gulbis, mazais gulbis, niedru lija, upes zīriņš, melnais zīriņš, ķikuts, jūras žagata, purva tilbīte, pļavas tilbīte, melnā puskuitala, gugatnis, ormanītis, mazais ormanītis, grieze, laukirbe, brūnā čakste, Seivi ķauķis, somzīlīte, bārdzīlīte.

Liegumā sastopamas vairākas aizsargājamās un retas augu sugas: plankumainā dzegužpirstīte, Baltijas dzegužpirstīte, purva dzeguzene, rudens vēlziede, meža tulpe, rūtainā fritilārija, ķiploku sīpols. Šajā teritorijā konstatēta aizsargājamo sikspārņu, kā arī bebra, ūdra un klātbūtne.

Detālplānojuma teritorija ir būtiski antropogēni ietekmēta, liela teritorijas daļa ir uzbūvēta.

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas teritorijas, riska objekti, aizsargjoslas

Detālplānojuma un tai pieguļošajās teritorijās neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas, A, B vai C kategorijas piesārņojošas darbības objekti. Tajā neatrodas rūpniecisko avāriju riskam pakļauti objekti.

Detālplānojuma teritorijā noteiktas šādas aizsargjoslas:

Ekspluatācijas aizsargjoslas Cukura ielai un Veco Strēlnieku ielai, nosakot, ka inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu ekspluatācijas aizsargjoslas precīzē turpmākās projektēšanas gaitā atbilstoši inženiertehniskās infrastruktūras faktiskajam izvietojumam, saskaņā ar būvprojektu un izpilduzmērījumiem.

Detālplānojuma teritorija atrodas ārpus Lielupes upes aizsargjoslas un neskar un nerobežojas ar valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa "Jelgavas pils ar parku" (valsts aizsardzības Nr. 5153) teritoriju un tā aizsardzības zonu.

6. Alternatīvie risinājumi

Detālplānojuma izstrādes mērķis ir detalizēt Publiskās apbūves teritoriju P, P1, P2 un P4 atļauto izmantošanu un apbūves parametrus atbilstoši iecerētajai teritorijas izmantošanai un noteikt atbilstošus transporta, inženiertehniskās apgādes, publiskās ārtelpas risinājumus un aizsargjoslas.

Detālplānojuma risinājumi atbilstoši mēroga noteiktībai, negroza Lokālplānojumā noteikto funkcionālo izmantošanu, bet paredz detālplānojuma ietvaros detalizēt plānotos (atļautos) teritorijas izmantošanas veidus, apbūves noteikumus, nosakot prasības plānotajai izmantošanai un apbūvei, norādot perspektīvās apbūves teritorijas robežu ar tai nepieciešamo infrastruktūras izvietojumu un piekļuvi.

Detālplānojuma risinājumu izstrādē ņemta vērā teritorijas atrašanās vieta pilsētas kontekstā, tās nozīmīgums pilsēt būvnieciski un ainaviski vērtīga skata – Jelgavas centra panorāmas, pārvietojoties pa Rīgas ielu centra virzienā, saglabāšanā, kas arī nosaka apbūves izvietojumu teritorijā, galvenos izmantošanas veidus, apbūves parametrus un citus teritorijas attīstības nosacījumus.

Detālplānojuma redakcijā iekļauti divi risinājumi, kas atspoguļo dažādus risinājumus ēku izvietojumam, tomēr ņemot vērā nosacījums, kas attiecas uz detālplānojuma teritorijas attīstību kopumā.

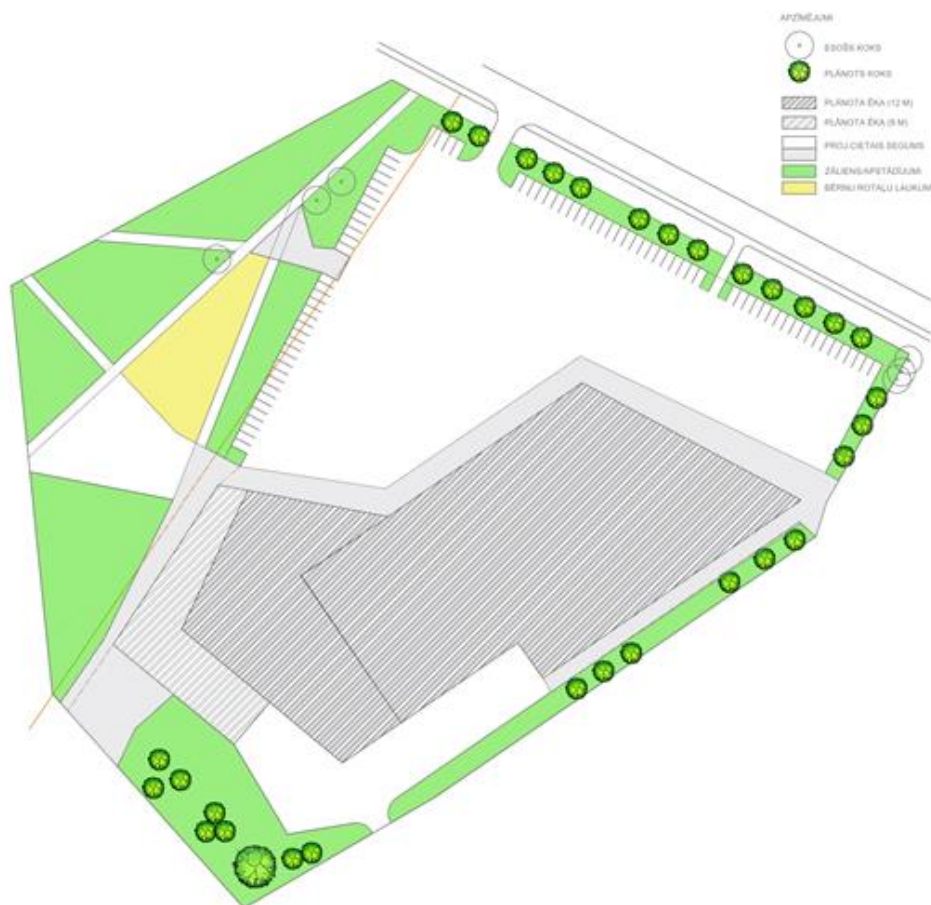
Būtiskākās atšķirības starp izvērtētajiem variantiem ir apbūves izvietojums.

12.attēls. **Apbūves izvietojuma variants nr. 1.** (Avots: shēma SIA "METRUM")

1. variantā apbūve izvietota Cukura un Veco Strēlnieku ielas tuvumā, tomēr vienlaicīgi ēka novietota ar atkāpi no Cukura un Veco Strēlnieku ielas, lai veidotu vizuālu barjeru starp plānoto apbūvi un esošu savrupmāju apbūvi. 1. variantā lietusūdeņi tiek savākti atvērtā grāvī, kas tiktu veidots kā daļa no publiskās ārtelpas. 1. variantā apbūves izvietojums nākotnē mazāk ietekmē skatu no Rīgas ielas virzienā

uz Jelgavas centru, līdz ar to nekonkurējot ar Jelgavas pili, vairāk ļaujot teritorijai iekļauties kultūrvēsturiskajā ainavā un nekonkurējot ar tās vērtībām, bet vairāk novirzītos un piekļautos, iekļautos jau esošā apbūvē.

13.attēls. **Apbūves izvietojuma variants nr. 2.** (Avots: shēma SIA "METRUM")

2. variantā apbūve izvietota tuvāk Lielupei, vēršot zemāko ēkas apjomu pret Lielupi un maksimāli sadalītu ēkas augstumu, lai mazinātu tā vizuālo apjomu. Šajā risinājumā lietusūdeņu novadīšana ir veidota pilnīgi slēgta. Slēgta lietusūdeņu novadīšana dod iespēju apbūvi izvietot tuvāk Lielupei, līdz ar to saglabājot vairāk telpas autostāvvietu izmantošanai, vienlaicīgi radot plašāku ēkas un inženiertīklu apbūves izvietojuma zonu. Šī varianta apjoms ir jāveido pārdomāti, respektējot skatu no Rīgas ielas Jelgavas virzienā, lai pēc iespējas mazāk ietekmētu kultūrvēsturisko ainavu, saglabājot atvērto skatu virzienu uz Jelgavas centra panorāmu.

Izstrādājot Detālplānojumu veikta abu alternatīvo variantu vizualizācija (2.pielikums).

Detālplānojuma teritorijā paredzēt attīstīt biroja un dažādu izklaides pasākumu apbūvi aptuveni 10000 m² platībā. Maksimālais apbūves augstums plānots 12 m. Detālplānojuma teritorija saskaņā ar Jelgavas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģiju 2007.-2020. gadam, ir noteikta kā viena no prioritāri attīstāmajām teritorijām, bet saskaņā ar Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada ilgstspējīgas attīstības stratēģiju 2022.-2034. gadam, kas pašlaik ir apspriešanas stadijā, tā atrodas pie Lielupes, kas noteikta kā ainaviski vērtīga vieta un robežojas ar prioritāri attīstāmu krastmalu. Teritorija ir stratēģiski svarīga gan no funkcionāla, gan pilsētībūvnieciskā viedokļa, jo atrodas blakus Lielupes kreisā krasta promenādei un Rīgas ielai, Lielupes, Pasta salas un Pilssalas tuvumā.

Teritorija atrodas blakus savrupmāju apbūves teritorijai, kas robežojas ar publiskās apbūves teritoriju un veido saikni ar Lielupes krastmalu (promenādi). Teritorija nav apbūvēta, daļa teritorijas atrodas nozīmīgā

skatu vērsumā, no kura paveras Jelgavas pilsētas dominantes, vienlaicīgi esošā teritorija veido līdzsvaru starp Rīgas ielas abām pusēm, kas ir nozīmīga teritorija pilsētas vizuālās identitātes zīme.

Teritorija neiekļaujas valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa "Jelgavas pils ar parku" (valsts aizsardzības Nr. 5153) teritorijā un tā aizsardzības zonā, tomēr detālplānojuma teritorija atrodas nozīmīgā Jelgavas kultūrvēsturiskās ainavas vietā un unikāla kultūras pieminekļa tuvumā, kur satiekas Lielupe, tās krastu ainava ar Jelgavas pilsētas silueta panorāmu. Līdz ar to jebkurš attīstības priekšlikums atstās daudz plašāku ietekmi nekā pati teritorija.

Vizuālās ietekmes analizē vērtēti skati no dažādām vietām, lai plašāk izvērtētu detālplānojumā paredzētu risinājumu ietekmi uz apkārtējo teritoriju. Vizuālās ietekmes analizē vērtēti skati no skatu punktiem, kas norādīti darba uzdevumā: Lielupes kreisā krasta, no Lielupes kreisā krasta promenādes, no tilta pār Lielupi, Rīgas ielas un Cukura ielas krustojuma tuvumā, un Cukura un Veco Strēlnieku ielas krustojumā, kā arī citi skati no Pasta salas, Pilssalas ielas, pils kāpnēm u.c. vietām.

Ir veikta teritorijas un tās apkārtnes ainavas apsekošana, veiktas fotofiksācijas, izstrādāts teritorijas 3d modelis, kurā attēloti iespējamie risinājumi ēku izvietojumam, parādot kā tie izskatās no konkrētiem, skatu punktiem, kas noteikti darba uzdevumā: nr. 1, nr.4, nr.19, nr.18, nr. 13. Izstrādātas vizualizācijas skatīt 2. pielikumā.

Teritorija atrodas Jelgavas vizītkartes teritorijā, vārtu teritorijā – vietā, kas cauri laikiem ir bijusi nozīmīga Jelgavas pilsētas atpazīstamības un tās reprezentējošs simbols, kur braucot Jelgavas pilsētas centra virzienā, vienā pusē atrodas Valsts nozīmes kultūras piemineklis Jelgavas pils, kurai ir liela nozīme Jelgavas telpiskā, it sevišķi Lielupei piegulošo teritoriju attīstības kontekstā, ietekmējot un būtiski nosakot tās nākotnes attīstību, kā arī skats uz Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa "Jelgavas vēsturiskais centrs" teritorijā saglabājušiem vertikāliem akcentiem, kas veido pilsētas vertikālās dominantes un augstā arhitektoniskā kvalitātē papildina pilsētas siluetu. Būtiska nozīme ir teritorijas atrašanās vietai, ietekmi uz to atstāj gan apkārt esošā apbūve, gan augstums pret Rīgas ielu, ne tikai teritorijā, bet arī piegulošā teritorijā esošie koki, kur nozīme ir lapu un bezlapu periodam. Pašlaik teritorija nav apbūvēta, līdz ar to saglabājot nozīmīgo skatu vērsumu, no kura paveras Jelgavas pilsētas dominantes: Jelgavas pareizticīgo katedrāle, "Academia Petrina", Sv. Trīsvienības baznīca un Sv. Annas luterāņu baznīca, kuru torņu smailes izceļas pilsētas panorāmā it sevišķi bezlapu periodā.

Jāņem vērā gar promenādi sastādīto liepu rinda, kas atrodas ārpus detālplānojuma teritorijas, bet nākotnē atstās vizuālu ietekmi uz pilsētas siluetu, jo to vainags aizklās torņu smailes. Būtiski ir vērtēt ne tikai plānotās apbūves ietekmi uz pilsētas siluetu un kultūrvēsturisko ainavtelpu, bet arī plānotajiem un esošajiem apstādījumiem, kā tie augot mainīs vizuālo uztveri, cik būtiska ir to ietekme uz nozīmīgiem skatu koridoriem pēc 10 vai 15 gadiem. Izvēloties apstādījumus šādās jutīgās vietās, ir jāņem vērā to raksturs, augstums, lapojums, vainaga izmēri un mainība gadalaikos.

Izstrādājot Detālplānojumu, ņemti vērā kultūras mantojuma pārvaldes nosacījumi, ka funkcionālie un telpiskie pilsētvides pārveidojumi detālplānojuma teritorijā pieļaujami tikai tādā apjomā, kas nodrošina izcilās kultūrvēsturiskās ainavas vērtību saglabāšanu. Īpaši līdzsvara saglabāšanu starp Lielupes krasta ainavu un Jelgavas kultūrvēsturiskā apbūves silueta ar dominējošo Jelgavas pils tēlu plašo uztveres panorāmu. Detālplānojuma risinājumi respektē minētās vērtības un detālplānojuma attīstības priekšlikumi respektē vietas nozīmi, Jelgavas pils tuvumu, apkārtējo apbūves raksturu un mērogu, lai neveidotu konkurenci ar Jelgavas pili, bet plānoto apbūvi un apkārtējo teritoriju labāk iekļautu kultūrvēsturiskajā ainavā, respektējot tās vērtības. Neviena no piedāvātajiem apbūves novietojuma variantiem neaizsedz skatu perspektīvas no Rīgas ielas uz pilsētas siluetu un tādām dominantēm kā Jelgavas pareizticīgo katedrāle, "Academia Petrina", Sv. Trīsvienības baznīca un Sv. Annas luterāņu baznīca, kuru torņu smailes izceļas pilsētas panorāmā.

7. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Ņemot vērā to, ka teritorija ir antropogēni ietekmēta, nesakopta, pakāpeniski aizaug ar krūmiem, lai gan tā atrodas pie iebraukšanas Jelgavā un lielā mērā uzskatāma par Jelgavas vārtiem, šādas teritorijas attīstība uzskatāma par Jelgavas pilsētas labiekārtošanas elementu.

Ja teritorija netiek apsaimniekota, nav izslēgta teritorijas piesārņošanas iespējamība un tās nelikumīga izmantošana. Neapsaimniekotā, pakāpeniski aizaugošā teritorija var kļūt par kukaiņu piemēram, ērcu, vairošanās teritoriju, kas var apdraudēt apkārtējā savrupmāju rajona iedzīvotājus. Tāpat šeit nekontrolēti var vairoties grauzēji un mazie plēsēji, piemēram, lapsas, seski u.c., kas arī var radīt traucējumus pieguļošo teritoriju iedzīvotājiem.

Plānotā apbūve nekonfrontē ar apkārtējo apbūvi, vai apbūves plāniem. Tā kā tiek plānotas zaļās zonas teritorijās, kas atrodas tuvāk Lielupei un Rīgas ielai, kā arī rekomendēts samazināt apbūves augstumu salīdzinot ar pašlaik teritorijas plānojumā atļauto un plānots apzaļumošanai izmantot tādus stādījumu veidus kā zemi krūmi, ziemcietes un graudzāles, tostarp, konteinerstādījumi, detālplānojuma teritorija iekļausies ainavā un neaizsegs Jelgavas pilsētas panorāmu.

Izvērtējot abu alternatīvo risinājumu vides aspektus, konstatēts, ka no vides viedokļa abu risinājumu būtiskākā atšķirība ir plānotā lietus ūdeņu apsaimniekošanas sistēma.

Izvērtējot plānoto teritorijas attīstību, par atbalstāmāku un videi draudzīgāku atzīstams 2. alternatīvais risinājums, kur paredzēts izveidot slēgtu lietus notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmu, kas, ņemot vērā prasības, kādas izvirzāmas autostāvvietai ar cieta segumu un vismaz 400 vietām (lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas nodrošināšana) vaļēja lietus notekūdeņu savākšanas sistēma, ņemot vērā arī ierobežoto teritoriju, šīs prasības nenodrošina pilnībā.

8. Prognozējamās ietekmes uz vidi detālplānojuma īstenošanas procesā

Iespējamās ietekmes uz vidi, ko rada darbības īstenošana Detālplānojuma teritorijā, var klasificēt:

Pozitīvās ietekmes: Ar pozitīvām ietekmēm saprot tādus pasākumus, kas tieši vai netieši vērsti uz dabas resursu saglabāšanu un pavairošanu, vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz vidi samazināšanu vai ierobežošanu u.tml.

- Kvalitatīvas publiskās apbūves un publiskās ārtelpas izveidošana šobrīd neapsaimniekotā, aizaugošā Jelgavas pilsētai nozīmīgā teritorijā, Lielupes kreisajā krastā, kas tieši robežojas ar jaunizbūvēto promenādi un prioritāri attīstāmu Lielupes kreisā krasta posmu;
- Tiks novērsti teritorijas nesankcionētas piesārņošanas draudi;
- Būtiska pozitīva ietekme uz ainavu, kas ir atzīta par nozīmīgu Jelgavas pilsētai, bet šobrīd ir zemā estētiskā līmenī, ko rada teritorijas nesakārtotība, pamestība un aizaugšana ar krūmiem.

Negatīvās ietekmes: Ar negatīvām ietekmēm saprot tādus pasākumus, kas tieši vai netieši vērsti vai var izraisīt dabas resursu izsīkšanu dabas kapitāla samazināšanu, vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu u.tml. Šī detālplānojuma īstenošanas procesā tās pārsvarā saistītas ar būvniecības procesu.

- Esošo biotopu iznīcināšana paredzētās darbības teritorijā. Šī ietekme ir neatgriezeniska, lokāla un maznozīmīga, jo teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas, visa Detālplānojuma teritorija ir antropogēni ietekmēta;
- Nebūtiskas emisijas gaisā, ko rada būvtehnika būvniecības procesā. Izmantojot labā tehniskā kārtībā esošu būvtehniku, nav prognozējami normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegumi;
- Trokšņa emisijas, ko rada būvniecības process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi. Ietekmes ir lokālas. Ietekmes terminētas būvniecības procesā. Ietekmes ir nebūtiskas un nav prognozējama normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšana;
- Transporta slodzes pieaugums Cukura ielā;
- Kā būvniecības, tā ekspluatācijas laikā, neievērojot notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas prasības iespējama teritorijas piesārņošana.

Kumulatīvās ietekmes ir lielākoties vērtējamas ilgtermiņā, kad novērojama dažādu sociālekonomisko aktivitāšu mijiedarbība.

Detālplānojuma teritorijas un pilsētvides kumulatīvās ietekmes galvenokārt vērtējamas saistībā ar labiekārtotas ārtelpas teritorijas paplašināšanos promenādei un prioritāri attīstāmam Lielupes krastam piegulošajā teritorijā, ielu, gājēju celiņu, velosipēdistu celiņu izveidi, kas būtiski labvēlīgi ietekmēs savrupmāju apbūves rajona iedzīvotāju iespēju nokļūt promenādē. Detālplānojuma īstenošana sniegs jaunus pakalpojumus pilsētas iedzīvotājiem, tādā veidā veicinot pilsētas attīstību kopumā.

9. Plānotie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai

Detālplānojumā kā nosacījumu, kas ietverti TIAN un ir saistoši teritorijas attīstītājiem, tā rekomendāciju veidā Paskaidrojuma rakstā ietverts plašs vides aizsardzības pasākumu spektrs, kas ietver:

- Hidroloģiskā režīma aizsardzību, nosakot, ka:
 - Detālplānojuma teritorijā, kas atzīmēta ar indeksu P un P2, atļauts veidot lokālus ūdens uzkrāšanas risinājumus lietus notekūdeņu uzkrāšanai un novadīšanai. Būvniecības rezultātā aizliegts pasliktināt apkārt esošo zemes gabalu hidroloģisko stāvokli.
 - Lietus notekūdeņu savākšanai no detālplānojuma teritorijas izbūvē vienotu sistēmu, nodrošinot lietus notekūdeņu savākšanu un novadīšanu tādā apmērā, lai teritorijā un blakus esošajos zemes gabalos netiktu paaugstināts gruntsūdens līmenis. Teritorijā papildus atļauts ierīkot ilgtspējīgas lietus ūdeņu apsaimniekošanas sistēmas.
 - Autostāvvietām un ietvēm jābūt ar cietu segumu, kas jāizbūvē pēc visu nepieciešamo inženiertīklu izbūves.
- Aizsardzība pret troksni, nosakot, ka: Akustiskā trokšņa pieļaujamiem rādītājiem publisko ēku telpām un teritorijām jāatbilst Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumiem Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 2. pielikumā un 4. pielikumā noteiktajiem rādītājiem.
- Gaisa aizsardzība, klimatneitralitāte:
 - Teritorijā gar Cukura ielu un Veco Strēlnieku ielu (posmā starp Cukura un Peldu ielu), ierīkojot atklātas autostāvvietas jāparedz vairākpakāpju aizsargstādījumi esošās savrupmāju apbūves aizsardzībai pret troksni un putekļiem;
 - Ēku projektēšanā un būvniecībā maksimāli jāievēro ēku energoefektivitātes paaugstināšanas standarti un ieteikumi, t.sk. pievēršot īpašu uzmanību ēku orientācijai dabā un atbilstošam ēku iekštelpu plānojumam, izmantotajiem materiāliem un būvniecības kvalitātei.
- Ainavas un bioloģisko vērtību aizsardzība, kvalitatīva publiskā ārtelpa:
 - Teritorijas labiekārtojuma risinājumus izstrādā atbilstoši universālā dizaina principiem, ņemot vērā vietas novietojumu pilsētvidē;
 - Detālplānojuma teritorijā no apbūves brīvajā daļā ierīko apstādījumus un labiekārtojumu - gājēju celiņus, soliņus, mierīgas atpūtas vietas, apgaismojumu, atkritumu urnas un citus funkcionālus un dekoratīvus elementus, atbilstoši teritorijas daļas funkcijai;
 - Detālplānojuma “Publiskās apbūves teritorijā” ar indeksiem P1 un P4 saglabājami esošie koki, kas attēloti kā saglabājami grafiskās daļas plānā “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”;
 - Veidojot jaunus apstādījumus jāņem vērā ainaviski un pilsētībūvnieciski nozīmīgais skatu koridors no Rīgas ielas virzienā uz Jelgavas vecpilsētu, ņemot apstādījumu veidošanas noteikumus “Publiskās apbūves teritorijā” ar indeksiem P1 un P4;
 - Ierīkojot publiskus apstādījumus, jāizvēlas augi, kas ir atbilstoši apkārtējās vides veģetācijai. Augiem ar savu krāsu un smaržu jāakcentē un jāpapildina dabā esošā gadalaiku maiņa;
 - Ierīkojot apstādījumus gar Cukura ielu un Veco Strēlnieku ielu, “Publiskās apbūves teritorijā” ar indeksiem P2, jāizvēlas vides apstākļiem atbilstošas koku sugas dižstādi,

- respektējot apkārtējās ainavas raksturu, transporta organizāciju, esošo un plānoto inženiertīklu izvietojumu, neaizsedzot skatu uz pilsētas panorāmu;
- Izstrādājot būvniecības dokumentāciju, jāparedz tādi tehniskie risinājumi, kas nodrošina apstādījumu saglabāšanai nepieciešamo hidroloģisko režīmu būvniecības laikā un būves tālākā ekspluatācijā;
 - Labiekārtošanas elementu izvietojumu nosaka teritorijas labiekārtošanas projektā, to vizuālo izskatu un māksliniecisko noformējumu veidojot harmoniski iekļaujoties apkārtējā vidē un saskaņā ar apkārtējo ēku un būvju arhitektonisko stilu un noformējumu;
 - Plānotajam gājēju ceļu tīklam iekškvartālā jābūt integrētam/saistītam ar esošo un plānoto gājēju ceļu tīklu, ņemot vērā detālplānojumā noteiktos galvenos gājēju kustības virzienus;
 - Detālplānojuma teritoriju aizliegts nožogot, izņemot funkcionāli nepieciešamos nožogojumus bērnu rotaļu laukumiem un piegādes zonai, ko nosaka būvprojektā.
 - Jaunu ēku/ēkas detālplānojuma teritorijā izvieta, ņemot vērā detālplānojumā noteikto ieteicamo ēkas izvietojuma zonu, kas attēlota grafiskās daļas lapā "Teritorijas plānotā atļautā izmantošana". Jaunbūves projektē un būvē tā, lai tās iekļautos apkārtējā apbūves ainavā. Konkrētu apbūves arhitektonisko risinājumu, stilu un būvapjomu savstarpējo kārtojumu nosaka izstrādājot būvniecības dokumentāciju, ievērojot sekojošo:
 - ēkas apjomu veidot dažādos augstumos un formās, izvairoties no vienlaidus fasādēm un būvapjoma viengabalainības, izmantojot dažādus fasāžu apdares materiālus;
 - galvenās fasādes garums gar Cukura ielu projektējams ne garāks par 118 m, saglabājot ainaviski un pilsētībūvnieciski nozīmīgos skatu koridorus uz Jelgavas vecpilsētu;
 - ēkas fasāžu kompozīcijā pielietot fasāžu horizontālo dalījumu pa stāviem, veidojot arhitektoniski atšķirīgu ēkas pirmo stāvu, piemēram, pielietojot atšķirīgus fasādes apdares materiālus, krāsu, dekoratīvus elementus, stikloto un slēgto virsmu attiecības;
 - ēkas stūra būvapjomus akcentē izmantojot vertikālus arhitektoniskus akcentus vai izmantojot citus konkrētās ēkas arhitektūrā iederīgus kompozīcijas paņēmienus;
 - ēkas zemes vienībā izkārtota tā, lai to pagalmi pieslēgtos publiskai ārtelpai, bet ja ēkām ir terases vai zaļie jumti, lai tie būtu vērsti pret šīm publiskās ārtelpas daļām;
 - nav pieļaujama tipveida industriālu būvapjomu (konteinera tipa, angāra tipa u.tml. būves) un vienlaidus apdares risinājumu pielietošana fasādēs.
 - Ēkas fasādei, kas vērsta pret Lielupes promenādi ir jābūt arhitektoniski izteiksmīgai un atvērta, pirmā stāvā jāizvieto publiski pakalpojumu objekti, kas funkcionāli un vizuāli jāsavieno ar gājēju promenādi.
- Nodrošinot vides un ainavas aizsardzību, Detālplānojumā būtiski samazināti atļautie apbūves parametri, salīdzinot ar spēkā esošajā Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumā atļauto:

Apbūves rādītāji	Saskaņā ar Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumu un lokālplānojumu					Saskaņā ar detālplānojuma risinājumu				
	P	P1	P2	P4	TR	P	P1	P2	P4	TR
Maksimālais stāvu skaits	5	-	3	-	-	3	1	3	-	-
Maksimālais apbūves augstums	20	-	15	-	-	12	3,5	12 (15)	-	-
Maksimālais apbūves blīvums	50%	-	70%	-	-	40%	-	50%	-	-
Minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs	30%	30%	30%	100%	-	30%	60%	30%	100%	-

Ņemot vērā plašo uz vides un ainavas aizsardzību vērsto TIAN ietverto nosacījumu loku, Vides pārskata ietvaros netiek uzskatīts par nepieciešamu noteikt papildus vides aizsardzības pasākumus.

Ja tādus sabiedriskās apspriešanas laikā izvirzīs sabiedrība, vai iesaistītās institūcijas, tiks veikta Detālplānojuma un Vides pārskata pilnveidošana.

10. Kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam”.

Detālplānojuma īstenošana nerada negatīvu ietekmi uz kādu Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Tādēļ nav nepieciešams izvērtēt un izstrādāt kompensēšanas pasākumus.

11. Iespējamās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Detālplānojumā paredzētajām rīcībām kopumā nav prognozējama pārrobežu ietekme.

12. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšana

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings var būt labs instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Ņemot vērā to, ka šis Detālplānojums ir Jelgavas pilsētas Teritorijas plānojuma sastāvdaļa, būtu izvērtējama iespēja izstrādāt vienotu plānošanas dokumenta ieviešanas Monitoringa pārskatu visam pilsētas teritorijas plānojumam, nevis atsevišķi šim ļoti nelielas teritorijas Detālplānojumam. Jelgavas pilsētas domes uzdevumos ietilpst Teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši nospraustajiem mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides

stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas:

- gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa,
- ūdeņu monitoringa daļa,
- bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa,
- sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa
- ģeoloģisko procesu monitoringa daļa.

Monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par teritoriju, kā arī analizējot aizsargājamo teritoriju monitoringa datus.

Līdz 2020. gadam bija spēkā ar Vides ministrijas rīkojumu apstiprināta „Vides monitoringa programma”, kuras rezultāti ir izmantojami veicot pilsētas teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu.

Valsts monitoringa programmas galvenās sadaļas ir sekojošas:

- Gaisa monitoringa programma, kas ietver atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringu, nokrišņu kvalitātes monitoringu, gaisa piesārņojuma pārnesei lielos attālumos novērtējumu un globālā atmosfēras novērojumu reģionālā līmeņa monitoringu, integrālo monitoringu, gaisa piesārņojuma ietekmes uz dabisko veģetāciju un graudaugiem monitoringu un putekšņu monitoringu;
- Ūdens stāvokļa monitoringa programmu, kas sastāv no 3 daļām:
 - 1) Virszemes ūdeņu monitoringa programmas, kuras mērķis ir iegūt informāciju par virszemes ūdeņu kvalitāti un hidroloģisko režīmu katrā upju baseinu apgabalā, pārejas, piekrastes un teritoriālajos ūdeņos, novērtēt dažādu piesārņojuma avotu, ieskaitot piesārņojuma pārnesei slodzi un ietekmi;
 - 2) Pazemes ūdeņu monitoringa programmas, kas ietver ķīmiskās kvalitātes un kvantitatīvā stāvokļa monitoringu;
 - 3) Aizsargājamo teritoriju monitoringa programmas, kas ietver monitoringa programmu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamajos ūdensobjektos, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas virszemes ūdensobjektos, īpaši jutīgo teritoriju monitoringa programmu, peldvietu monitoringa programmu, prioritāro zivju ūdeņu monitoringa programmu.
- Augsnes uz zemes virsmas apaugums. Vides monitoringu plānots veikt sekojošo programmu ietvaros: zemes virsmas apauguma monitorings un augsnas kvalitātes monitorings. Augsnas kvalitātes monitoringa mērķis ir sekot Latvijas augsnas stāvokļa izmaiņām, lai novērtētu piesārņojuma izmaiņu tendences augsnē un iegūtu pārskatu par augšņu stāvokli valstī. Zemes virsmas apauguma monitoringa mērķis ir nodrošināt valsts un starptautiskās vides pārvaldes institūcijas ar informāciju par zemes apauguma, tajā skaitā zemes izmantošanas izmaiņām.
- Bioloģiskā daudzveidība. Šīs programmas ietvaros tiek veikts bioloģiskās daudzveidības monitorings Latvijā. Bioloģiskā daudzveidība šīs programmas izpratnē ir dzīvo organismu, sugu un biotopu daudzveidība visos Latvijā sastopamos un Latvijai raksturīgajos ekoloģiskajos kompleksos.

Bez valsts veiktā vides monitoringa un operatoru (uzņēmumu) pašmonitoringa būtiska ir būvvaldes veiktā būvniecības uzraudzība, kā arī citu valsts institūciju veiktā uzraudzība.

Ņemot vērā plānoto Detālplānojuma teritorijas atrašanās vietu, vides raksturojumu un plānoto attīstību, būtiski faktori, kuriem pievēršama īpaša uzmanība ir:

- Lietus notekūdeņu apsaimniekošanas iekārtu un to tehniskā stāvokļa novērtējums un regulāra kontrole;
- Gruntsūdens līmeņa un kvalitātes kontrole detālplānojuma un piegulošajā savrupmāju apbūves teritorijā;
- Trokšņa līmeņa novērtējums tuvējo savrupmāju teritorijā.

13. Izmantotās literatūras saraksts

- Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015 – 2030
- Zemgales plānošanas reģiona Enerģētikas rīcības plāns 2018. - 2025. gadam.
- Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam
- Jelgavas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija 2007.-2020. gadam
- Jelgavas pilsētas teritorijas plānojums 2009.-2021. gadam ar grozījumiem
- Lokālplānojums teritorijai Cukura ielā 2B, Cukura ielā 2, Cukura ielā 2A, Cukura ielā 4 un Krasta ielā 1
- Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200 000 32.lapa Jelgava, Rīga 2001, VĢD

Normatīvie akti

- 2006. gada 2. novembra „Vides aizsardzības likums”;
- 1998. gada 14. oktobra Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
- 2004. gada 23. marta MK noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”;
- 2001. gada 15. marta Likums „Par piesārņojumu”;
- 2014. gada 7. janvāra MK noteikumi Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”;
- 2002. gada 23. aprīļa MK noteikumi Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”;
- 2009. gada 3. novembra MK noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti”;
- 2009. gada 17. februāra MK noteikumi Nr. 158 “Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai”;
- 1997. gada 5. februāra „Aizsargjoslu likums”;
- 2005. gada 25. oktobra MK noteikumi Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”;
- 2010. gada 28. oktobra „Atkritumu apsaimniekošanas likums”;
- 2002. gada 12. septembra „Ūdens apsaimniekošanas likums”;
- 2000. gada 16. marta „Sugu un biotopu aizsardzības likums”;
- 2016. gada 1. marta MK noteikumi Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”;
- 2011. gada 13. oktobra „Teritorijas attīstības plānošanas likums”;
- 2000. gada 14. novembra MK noteikumi Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”;
- 2007.gada 27.marta MK noteikumi Nr.213 “Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu”.

Interneta vietnes

- Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
<https://www.pmlp.gov.lv/lv/sakums/statistika/iedzivotaju-registrs/>
- LĢIA
<https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>
- Latvijas kultūras datu portāls
<https://kulturasdati.lv/lv/objekti>
- Valsts zemes dienests
<https://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/tematiskie-parskati/zemes-parskati/>
<https://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/statistika/statistika-no-kadastra/ZLV/>
- Lursoft statistika
https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100015397&id=77
- Valsts meža dienests
<http://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/publikacijas-un-statistika/meza-statistikas-cd?nid=1809#jump>
- Dabas aizsardzības pārvalde
<https://www.daba.gov.lv/public/>
- Vides pārraudzības valsts birojs
<http://www.vpvb.gov.lv/lv>
- Latvijas republikas tiesību akti
<https://likumi.lv/>
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. 2014. <http://www.meteo.lv>
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija <https://kulturasdati.lv/lv/parvaldes-institucijas/valsts-kulturas-piemineklu-aizsardzibas-inspekcija>
- Dabas aizsardzības pārvalde www.daba.gov.lv
- <http://www.kadastrs.lv>
- VAS Latvijas valsts ceļi www.lvceli.lv
- Latvijas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija <https://www.varam.gov.lv/lv>
- www.latvijasdaba.lv
- www.kartes.lgia.gov.lv/karte/
- Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes <http://data.csb.lv>

Pielikumi

1.pielikums VPVB Lēmums Nr. 4-02/20 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

2.pielikums Alternatīvo risinājumu vizualizācija (3D tehniskā modeļa skati).